

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина перша

Стенограма пленарного засідання

7 лютого 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина перша

Стенограма пленарного засідання

7 лютого 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ
Засідання перше
(Вівторок, 7 лютого 2023 року)

Частина перша

Відкриття дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання	...5
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2023 рік»	...6
«Про порядок денний дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...6
«Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах воєнного стану»	...7
«Про призначення Малюка В.В. на посаду Голови Служби безпеки України»	...8
«Про призначення Клименка І.В. на посаду Міністра внутрішніх справ України»	...21
Складення присяги міністром внутрішніх справ України Клименком І.В.	...34
Прийняття законів України:	
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»	...35
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації»	...35
Голосування пропозиції про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...37

Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік»	...38
Внесення змін до:	
Податкового кодексу України щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг	...43
Митного кодексу України щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг	...45
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...45
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 20 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу» щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період»	...46
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях (крім відомостей про закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю) із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні»	...49
Розгляд проекту Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об’єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації»	...53

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
7 лютого 2023 року, 10 година 12 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, перед тим, як продовжити пленарне засідання, вкотре хочу наголосити на необхідності неухильного дотримання безпекових правил у Верховній Раді України та не поширювати інформації щодо початку пленарного засідання, його перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи. Прошу всіх колег відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати! Відповідно до Конституції України, Регламенту Верховної Ради України, Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення восьмої сесії в умовах дії воєнного стану» сьогодні завершується робота восьмої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Відповідно до частини першої статті 26 Регламенту Верховної Ради України перед відкриттям першого засідання дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання нам необхідно здійснити реєстрацію за допомогою електронної системи «Рада».

Прошу народних депутатів підготуватися до реєстрації. Нагадую, під час реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснуту на зелену кнопку «За» та утримувати їх одночасно до завершення реєстрації.

Шановні народні депутати, прошу зареєструватися.

У залі зареєструвалися 310 народних депутатів.

Шановні народні депутати, відповідно до Конституції України і положень Регламенту Верховної Ради України восьму сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання та її пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритими, і одночасно відповідно до статті 83 Конституції України дев'яту сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання та її перше пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритими.

Розпочинаємо роботу дев'ятої сесії з виконання Державного Гімну України.
(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, сьогодні вже 349-й день широкомасштабної, злочинної, збройної агресії російської федерації проти України. Наші мужні воїни відважно боронять рідну землю від ворожої навали, щодня демонструючи приклад військової звитяги та самопожертви.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять наших захисників і захисниць, які полягли в боях за Україну, всіх мирних громадян, які загинули внаслідок російської агресії.

Прошу також вшанувати хвилиною мовчання пам'ять жертв руйнівного землетрусу, який вчора стався в Туреччині. Від імені Верховної Ради України висловлюємо щирі співчуття турецькому народові, рідним та близьким усіх тих, хто загинув у результаті стихії.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, ще раз звертаюся до вас із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України, не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні колеги, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам наданий. Переходимо до їх розгляду.

Шановні колеги, ми домовилися, що перших три питання ми розглянемо: перше – без обговорення, друге – виступ лише від «Європейської солідарності» і третє – без обговорення. Нам треба запустити цю сесію.

Отже, з вашого дозволу, переходимо до розгляду проекту Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2023 рік» ([№ 8422](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2023 рік» ([№ 8422](#)) в цілому з урахуванням пропозиції Погоджувальної ради та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Наступний проект Постанови «Про порядок денний дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 8426](#)).

Ми домовилися, що Артур Володимирович візьме 2 хвилини на виступ, так? Хто? А, Софія Романівна Федина, і після цього одразу голосуємо.

Будь ласка, Софіє Романівно.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). У резолюції Європарламенту, прийнятий нещодавно перед самітом Україна – ЄС, було наголошено на тому, що Україна має забезпечити, зокрема, свободу слова, вірність принципам, політичний плюралізм. За цими дипломатичними словами стоять дуже чіткі посили: припиніть політичну цензуру, тому що воєнні обмеження не мають нічого спільного з політичною цензурою, а закриття демократичних українських каналів не має нічого спільного з демократією; припиніть нападки на опозицію, бо в нас є спільний ворог – Путін і московська орда, і якщо ми разом боремося, то треба боротися пліч-о-пліч; припиніть обнулення парламенту, тому що в нас парламентсько-президентська демократія, а не диктатура.

На початку сесії я хотіла б наголосити шкода, що зараз тут немає Президента, що багато людей в Україні вважає, що в нас парламент взагалі не працює. І це, зокрема, через рейдерство телеканалу «Рада», на якому висвітлюють одну конкретну особу, витрачаючи мільйони, замість того, щоб хоча б у записі, але показувати діяльність парламентаріїв.

У нас зникає можливість парламенту формувати порядок денний, що є ненормальним. А оскільки зараз ми маємо визначити пріоритети на наступну сесію, то найпріоритетнішими є наші військовослужбовці. Яке скорочення виплат і зарплат? Які обмеження особливо для тих, хто на передовій, і тих, хто цілодобово працює в госпіталях? Ми тільки на одинадцятому місяці війни прийняли зміни до законодавства щодо звільнення від оподаткування та обмеження на ввезення дронів і оптики. Одинадцять місяців блокувалося це питання! Ми просимо Президента негайно підписати ці закони.

І ще. Не сприймайте нашу позицію як опозиційність. Якщо єдність, то давайте працювати разом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, приготуйтеся.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про порядок денний дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 8426](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

І завершальне голосування для запуску сесії. Це проект Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах воєнного стану» ([№ 8405](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах воєнного стану» (№ 8405) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Шановні народні депутати, запрошуюю до залу засідань Верховної Ради України Президента України Володимира Олександровича Зеленського. Прошу привітати Президента України (*Тривали оплески*).

Шановні народні депутати, у пленарному засіданні Верховної Ради України беруть участь: Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України, Секретар Ради національної безпеки і оборони України, Генеральний прокурор та керівництво Офісу Президента України. Прошу привітати (*Оплески*).

Шановні народні депутати, відповідно до пункту 12¹ частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить призначення на посаду за поданням Президента України Голови Служби безпеки України.

Президентом України відповідно до пункту 14 частини першої статті 106 Конституції України внесено до Верховної Ради України подання про призначення Малюка Василя Васильовича на посаду Голови Служби безпеки України. Відповідні матеріали вам надані.

Шановні колеги, відповідно до Регламенту Верховної Ради та пропозицій Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки пропонується така процедура, обговорена на засіданні Погоджувальної ради: виступ Президента України, виступ кандидата на посаду Голови Служби безпеки України – до 5 хвилин, запитання народних депутатів до кандидата – до 10 хвилин, співповідь від головного комітету – до 2 хвилин, виступи від депутатських фракцій і груп – по 2 хвилини на виступ (разом – до 16 хвилин), прийняття рішення.

Приймається такий порядок розгляду? Переходимо до розгляду питання.

До слова запрошується Президент України Володимир Олександрович Зеленський (*Оплески*).

ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.О., Президент України. Дуже дякую. Слава Україні!

Пане Голово Верховної Ради України, президіє! Пані та панове! Шановні народні депутати України, українські воїни, український народ! Відповідно до пункту 14 частини першої статті 106 Конституції України мною внесено подання про призначення Малюка Василя Васильовича на посаду Голови Служби безпеки

України. Вважаю, що саме такі призначення відповідають сенсу і завданням цього періоду війни.

Василь Малюк є бойовим офіцером, який з перших хвилин повномасштабного вторгнення став на захист держави Україна і абсолютно віддано, професійно виконує свою роботу. За час фактичного управління службою Василь Малюк довів, що Служба безпеки України може бути такою, якою її хоче бачити народ України.

Служба безпеки України здійснює успішні і часто дійсно унікальні спеціальні операції, деякі із яких змінили картину війни на нашу користь. Колаборанти на окупованих територіях зрозуміли, що їм не втекти від правосуддя, і це також один із здобутків нашої Служби безпеки.

Завдано вагомих ударів по внутрішньому ворогу, що відображається, зокрема у рішеннях Ради національної безпеки і оборони, які ухвалюються за матеріалами Служби безпеки України. Вдалося побудувати систему захисту України від ворожих спеціальних операцій та протидії російським спецслужбам. У цьому є вагома особиста заслуга Василя Малюка. Ось такий маємо курс Служби безпеки, і будемо його продовжувати.

Також хочу відзначити особливу роль Служби безпеки України у поверненні наших воїнів з російського полону. Разом з нашою розвідкою, Офісом Президента та всіма тими, хто задіяний у процесі звільнення наших героїв, Служба безпеки дає необхідні нашої державі, сім'ям героїв, результати. Я дякую за це (*Оплески*). Дякую кожному і кожній за кожного і кожному, кого повертаємо додому з російської неволі.

Враховуючи такі результати та пройдено Малюком перевірку повномасштабною війною, вважаю його призначення на посаду Голови Служби безпеки України абсолютно правильним і виправданим.

Також я розраховую, що Верховна Рада України сьогодні підтримає і призначення Ігоря Клименка на посаду міністра внутрішніх справ України, офіцера, який гідно зарекомендував себе у захисті нашої держави від ворога, має необхідні знання, досвід, щоб максимально швидко очолити систему Міністерства внутрішніх справ України.

І ще одне. Ми здійснюємо кадрові та інституційні кроки на різних рівнях у сфері оборони та безпеки, здатні посилити позицію України. Щодо кожного такого кадрового чи інституційного кроку відбувається необхідне інформування на тому рівні, на якому ухвалюються рішення. Дякую всім, хто підтримує державу, дякую всім, хто допомагає берегти нашу важливу єдність, яка сьогодні є фундаментом оборони України. Дякую всім, хто утримується від поширення будь-яких чуток або псевдоінформації, що можуть послабити зосередженість наших людей у роботі на головне – на перемогу України. Лише допомагаючи нашої державі, не даючи ворогу гратися з емоціями в суспільстві та роблячи все, щоб у наших воїнів було більше зброї, можемо забезпечити успіх для нашої держави. І забезпечимо!

Слава усім нашим воїнам! Слава українцям, українкам, хто в бою! Слава кожному і кожній, хто допомагає нашій державі!

Слава Україні!

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, пане Президенте.

Шановні народні депутати, слово для виступу надається кандидату на посаду Голови Служби безпеки України Василю Васильовичу Малюку.

Будь ласка, Василю Васильовичу, до 5 хвилин.

МАЛЮК В.В., кандидат на посаду Голови Служби безпеки України. Шановний пане Президенте України! Шановний пане Голово Верховної Ради України! Шановні народні депутати України! Для мене є честю звернутися до вас з цієї трибуни, та великою відповідальністю, бо я чудово розумію рівень загроз, які постали перед нашою батьківщиною. Більше того, не просто розумію, а щодня протидію їм разом з колективом Служби безпеки України.

Я військовий і все життя присвятив захисту України. Закінчив Національну академію СБУ, пройшов шлях від лейтенанта до генерал-майора. Отримав бойовий досвід на Донбасі. З першого дня повномасштабного вторгнення разом з побратимами захищав Київську область, Донеччину, Луганщину, південь України, а з липня виконую обов'язки Голови Служби безпеки України, тож можу говорити не лише про плани на новій посаді, а й про те, що вже зроблено нами.

Сьогодні СБУ працює системно, що підтверджують і наші результати, проводимо унікальні спецоперації, викриваємо російські агентурні мережі та розслідуємо воєнні злочини окупантів, боремося з «п'ятою колоною» та агентами в рясах, протидіємо внутрішньому ворогу. Ми повністю переформатували напрям контррозвідки, в тому числі військової. Надзвичайно потужно проявляють себе бійці Центру спеціальних операцій «А». Цілодобово працюють слідчі та кіберфахівці, кожен підрозділ Служби безпеки України.

Не можу сьогодні розкрити деталі усіх серйозних спецоперацій, в яких задіяні наші бійці. Вони присутні в найгарячіших точках війни. І за неповний рік шість із них нагороджені званням «Герой України», четверо із яких – посмертно. Слава героям!

Маємо понад 500 державних нагород, більшість із яких – ордени «За мужність» та Богдана Хмельницького. Імена цих людей не будуть відомими на всю країну через специфіку служби, але вони виконують надскладні і надважливі завдання.

Усі процеси, що стосуються діяльності СБУ, відпрацьовані.

Перше і найголовніше. Виконуємо доручення Президента України, змінюємо підходи до роботи – не просто стримуємо ворога, а працюємо на випередження. Скажу коротко: будуємо нову і сучасну модель державної безпеки з урахуванням досвіду війни, закладаємо фундамент для подальшої реформи СБУ. Ідеться й про системні зміни в самій службі, зокрема її максимальне

очищення від зрадників, пристосуванців та тих, хто роками створював імітацію роботи. Це очищення ми проводимо вже.

Друге. Посилюємо роботу з викриття та запобігання злочинам проти основ національної безпеки. Особливий акцент робиться на боротьбі з колаборантами, поплічниками ворога та зрадниками всіх калібрів, підкреслюю, всіх (!), недо-торканних немає.

Третє. Комплексний підхід. СБУ має однаково якісно звертати увагу на контррозвідку, боротьбу з тероризмом, інформаційну безпеку, протидію міжнародному криміналітету чи викриття корумпованих посадовців.

І насамкінець. В українському епосі ми шануємо такого героя як козак Мамай. У моєму кабінеті є картина, в центрі якої зображений цей козак з бандурою, який сидить на черепах ворогів України. Тож смерть є єдиною перспективою, яку ми можемо запропонувати окупантам (*Оплески*).

Ми показали всьому світові, що таке український характер, а зараз маємо об'єднати зусилля та повернути наші території. І я як Голова СБУ зроблю все для перемоги.

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякуємо, Василю Васильовичу.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до кандидата на посаду Голови Служби безпеки України. Нагадую, на це в нас відводиться до 10 хвилин. Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово моєму колезі Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Василю! Єдність – це ключове, що сьогодні допомагає зсередини країни тримати нам ворога. Збройні Сили тримають єдність на фронті, ми – тут. Але розповсюдження фейків цю єдність не підтримує, навпаки, розколює.

Як ви пам'ятаєте, у серпні минулого року мене було оббрехано: сказали, що я нібито власник чи хто там ботоферм. Я є членом аграрного комітету, а ботоферми, наскільки я вже потім зрозумів, – це питання Комітету з питань цифрової трансформації. Це ідіотський спадок Баканова. Про це було заявлено на прес-конференції Служби безпеки на всю країну. Я не думаю, що зараз час цим займатися. Але з цього випливає два дуже простих запитання. То ви знайшли ці ботоферми чи ні? Якщо знайшли, скажіть кому вони належать?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Василю Васильовичу, ваша відповідь.

МАЛЮК В.В. Пане Герасимов, дякую за запитання. Даю вам вичерпну відповідь. Ботоферму, звичайно, знайшли. Слідство здійснює Національна поліція, оперативний супровід – Департамент кібербезпеки Служби безпеки України (*Оплески*).

За 2021 рік було виявлено 21 ботоферму, а за 2022 рік їх було вже 45. У своїх прес-релізах ми жодним чином не прив'язували ботоферму, про яку ви кажете, до конкретних прізвищ чи представників політичних сил.

Кібербезпека під час війни надважлива, і створення фейкових акаунтів... До речі, користуючись нагодою, хочу нагадати, що Служба безпеки України неодноразово зверталася з проханням можливої криміналізації такого ганебного явища, тому що хтось штучно спотворює суспільну думку. Ми боролися і будемо боротися з цим надалі, особливо в умовах війни. Тут без варіантів (*Оплески*).

Дякую за запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Васильовичу.

Хлапук Максим Миколайович, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день. Пане Василю, дякую за участь у вчорашньому засіданні комітету. Багато питань було піднято. Сподіваюся, в закритому режимі ми і надалі будемо чути реальні відповіді на питання.

Сьогодні в присутності всього залу, надіюся, згодом це буде показано по телебаченню, хочу запитати щодо ситуації з боротьбою з російською православною церквою (не можу сказати УПЦ, точніше Українська церква московського патріархату). Ідеться про Корецький Свято-Троїцький жіночий монастир, який напряму підпорядковується Москві. Скажіть, скільки справ було передано до суду, скільки покараних, чи є вироки суду, чи стежите ви за цим, яким курсом щодо цього йтиме Служба безпеки в подальшому? Це перше.

І друге. Від моїх колег лунає дуже багато претензій і зауважень до роботи співробітників Служби безпеки на західній митниці. Прохання звернути на них увагу і спрямувати роботу таких фахівців на оборону держави, а не на тероризм...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Василю Васильовичу, відповідь.

МАЛЮК В.В. Дякую за запитання.

Стосовно російської церкви. Хочу нагадати, Служба безпеки України не бореться з російською церквою, а виявляє відповідних ворожих агентів у рясах. Тому що наявність ряси та кадила не є як пом'якшуючою, так і обтяжуючою обставиною. Ми до всіх ставимося однаково (*Оплески*).

Щодо здобутків, якими ви цікавитесь. Якщо я не помиляюся, на сьогодні: 52 кримінальних провадження, 19 відповідних підозр (серед статей і звичайне розпалення міжрелігійної ворожнечі, і коректування ворожого вогню, і збір відповідної інформації для ворога), 6 вироків судів до осіб, визнаних винними у вчиненні злочину, серед яких є реальні позбавлення волі строком навіть на 12 років, а також ті, кого ми обміняли – є один представник з Луганщини, якого ми обміняли на 28 наших героїв, серед яких було багато офіцерів (*Оплески*), що свідчить про те, як ворог високо оцінює таку агентуру. З контексту вашого запитання, взагалі з логіки речей зрозуміло, що релігійне середовище досить сприятливе для розвитку відповідних ворожих агентурних мереж у наших лавах. Проте хочу також нагадати, що Служба безпеки України поважає принцип свободи совісті, записаний в нашій Конституції. Це відповідь на перше ваше запитання.

Друге. Я вперше чую про якісь порушення на Західній Україні, про що ви кажете. Учора на засіданні комітету на цьому ніхто не зауважив. Якщо є якась конкретика, я готовий отримати заяву як у письмовій, так і в усній формі. Якщо хтось там веде себе ганебно чи порушив закон, одразу буде позбавлений займаної посади, а в подальшому притягнутий до відповідальності (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Васильовичу.

Гетманцев Данило Олександрович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Василю Васильовичу! Хочу подякувати вам за вашу роботу і за розуміння того, що ворог у нас не лише ззовні, а й всередині. Саме ви на цій посаді вжили багато заходів, аби припинити корупційні прояви, припинити порушення закону всередині нашої держави.

Хочу всім присутнім нагадати, що саме завдяки принциповій позиції Василя Васильовича нам вдалося закрити фабрику в Жовтих Водах, яка з 2015 року незаконно виробляла тютюн, не сплачуючи акциз в державний бюджет.

Бажаю вам, щоб у подальшому ви були настільки ж міцним у протидії корупції всередині держави, наскільки ви проявили себе в протидії «руським» та агресії.

Дякую вам. Буду підтримувати, і закликаю всіх до цього (*Оплески*).

МАЛЮК В.В. Дякую. Дозвольте прокоментувати. Буквально декілька слів. Дійсно, були й такі в нас реалізації. Але хочу нагадати, ми працюємо за контррозвідувальним вектором, проте в разі наявності окремої загрози, в тому числі як у даному випадку на відповідному ринку обігу підакцизної продукції, окремі оперативні доручення виконують підрозділи Служби безпеки України. Наразі ми виконали відповідну задачу Президента. Усі рівні перед законом, і жодної вибіркості тут не може бути.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Васильовичу.

Думаю, зараз буде фінальне запитання, тому що час завершується.

Фріз Ірина Василівна. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Гео Леросу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гео Лерос. Будь ласка.

ЛЕРОС Г.Б., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Пане Малюк, у мене до вас два запитання. Перше запитання. Коли контррозвідка Служби безпеки України перестане займатися політичними переслідуваннями?

І друге запитання. Коли «ФСБешна гнида» Єрмак сяде за державну зраду?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я попросив би дотримуватися Регламенту та етики в залі парламенту.

Будь ласка, Василю Васильовичу.

МАЛЮК В.В. Пане Лерос, хочу нагадати вам, що я тут представляю багатотисячне військо Служби безпеки України. Ці люди щодня боронять неньку, в тому числі роблять все для того, щоб ви могли тут висловлюватися (*Оплески*).

Будь ласка, не забувайте, що в нас війна, а я не політик. Я військовик і спецслужбіст, і жодних політичних ігрищ служба не здійснює, тим паче політичних переслідувань. Усе, що ви сказали, взагалі не відповідає дійсності.

Дякую за запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельмишановні колеги, ще запитання з президії, і на цьому завершуємо.

Будь ласка, Олено Костянтинівно.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Пане Василю, у мене до вас питання, вірніше, питання-прохання на майбутнє. Я прошу вас розібратися із ситуацією щодо підготовки фахівців за спеціальністю 256 «Національна безпека». Зараз силові відомства мають державне замовлення на цю спеціальність. Прошу вас розібратися з тим, щоб таке замовлення мали і цивільні університети, зокрема цивільні академії, тому що це дуже й дуже важливо. Такі кваліфіковані фахівці потрібні надалі, які працюватимуть на благо України (*Оплески*).

Дякую.

МАЛЮК В.В. Обов'язково все зробимо. Як тільки вийду із залу, одразу дам відповідну вказівку своїм підлеглим, і все проконтролюю.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги, дякую, Василю Васильовичу. Будь ласка, займіть місце в гостьовій ложі.

Шановні колеги, до слова для співдоповіді запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександр Михайлович Завітневич (*Оплески*).

Будь ласка, Олександрє Михайловичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *«Слуга народу»*). Відповідно до доручення Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 6 лютого 2023 року розглянув питання щодо призначення Малюка Василя Васильовича на посаду Голови Служби безпеки України.

За результатами обговорення комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України підтримати призначення Малюка Василя Васильовича на посаду Голови Служби безпеки України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп – по 2 хвилини на виступ, після цього перейдемо до голосування.

Слово надається Дмитруку Артему Геннадійовичу, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія *«Слуга народу»*). Прошу передати слово Бурмічу Анатолію Петровичу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Петрович Бурміч. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановний Президенте! Шановні колеги! Група «Відновлення України» вітає рішення керівництва держави про призначення в цей відповідальний час саме фахівця. Ми впевнені, що Василь Васильович на своєму місці, і, отримавши більше повноважень, покаже нам і всьому народу України ефективнішу роботу саме у воєнний час.

Хотів би сказати, що крім загрози російської агресії стосовно України є ще одна загроза для України – це корупція. На сьогодні не завершена до кінця реформа Служби безпеки, саме цього напрямку, який фактично ліквідується. Я хотів би, щоб ви вже як Голова Служби безпеки ще раз дуже уважно передивилися цей напрям, і поки реформу не завершено, посилили його, щоб не було тих скандалів, які сьогодні, на жаль, є. Вважаю, що ті джерела інформації, які були, коли існувало Головне управління «К» СБУ, мають бути збережені і давати інформацію, щоб ми не отримували якісь сюрпризи, а працювали на випередження, і не було в нас тієї загрози, яка сьогодні існує. Дуже велике побажання.

У цьому залі є колишні працівники Служби безпеки, є навіть колишній Голова Служби безпеки, то, може, треба зібратися, подумати і все-таки все зробити для того, щоб робота Служби безпеки і в напрямі боротьби з корупцією була...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко Юрій Олексійович, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово, прошу передати слово Григорію Миколайовичу Мамці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати! Шановний Президенте! Шановні присутні! Коли під час воєнного стану Верховній Раді рекомендується підтримати призначення людини, яка великий час провела в службі, це викликає похвалу. Але перед нею ставляться й виклики. І на даний час основним питанням, як було зазначено, є контррозвідувальні заходи. Це перший напрям роботи Служби безпеки України. Але необхідно законодавчо врегулювати роль тих людей, якими гордиться суспільство,

які виконують функції та задачі, а саме наносять удари по ворогу на підконтрольних, непідконтрольних територіях. На мою думку, це першим має бути змінено в законодавстві.

Друга історія – інформування Службою безпеки суспільства щодо виконання задач, проведення операцій, спецоперацій. Треба більше інформувати суспільство про ті критерії, які супроводжуються до закінчення досудових розслідувань, про ті реалізації, які викликають суспільний резонанс. Це, наприклад, затримання керівника компанії «Мотор Січ» Богуслаєва. Проінформуйте, будь ласка, суспільство, про роль «Укроборонпрому» на той час. Чи робилося це за його участі чи ні. Тому що, як ви вже зазначили, всі дослідження і розслідування повинні проводитися комплексно.

Ми будемо підтримувати запропоновану кандидатуру і рекомендуємо це народним депутатам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Задорожній Микола Миколайович, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАДОРОЖНІЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бужанському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Аркадійович Бужанський. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Ми всі розуміємо, що під час війни спроба атакувати Верховного Головнокомандувача країни в залі Верховної Ради виглядатиме якимось дивно. Але ми також розуміємо, що такий відвертий напад на Керівника Офісу Президента України – це закамouflьована спроба нападу безпосередньо на Верховного Головнокомандувача. Я вважаю, під час війни це неприпустимо (*Оплески*). Я вважаю, такі дії є нічим іншим, окрім спроб трохи допомогти російській федерації в цій війні (*Оплески*). Усі стосунки, якщо вони є і мають якесь обґрунтування, ми будемо з'ясовувати після нашої перемоги. Але задля того, щоб цю перемогу здобути, цього не має бути в цьому залі. На нас лежить відповідальність, яку гідно маємо нести.

Стосовно кандидата на посаду Голови Служби безпеки України, запропонованого Президентом. Я повністю підтримую його призначення. Я радію, що рік тому Верховна Рада взяла паузу в реформуванні Служби безпеки України, і тому Служба безпеки була готовою до широкомасштабного вторгнення російської федерації. Я підтримую запропоновану кандидатуру, до чого закликаю всіх депутатів.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гузь Ігор Володимирович, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). Шановний пане Президенте! Шановний Василю Васильовичу! Насамперед я хотів би сказати, що чітко помітно різницю у вашій роботі і вашого попередника, зокрема в патріотичній позиції. Тому що наче всі патріоти, але насправді в діях з «п'ятою колоною» бачимо позицію керівника української спецслужби. Тому депутатська група «Парія «За майбутнє» безсумнівно підтримуватиме ваше призначення.

Хочу зупинитися на важливих питаннях, які тут вже звучали. Питання знищення «п'ятої колони» в рясах треба продовжувати. Тому що всі вже розслабилися, в тому числі на Західній Україні, а я представляю Волинь, мовляв пройшлися, подивилися, все сховали і таке інше.

Я дякую Президенту України, який протягом останніх півроку тримає це питання під контролем, і керівництву держави. Треба знищити це ядро, яке сьогодні орієнтується на Москву. Ми майже знищили інформаційний простір, майже знищили політичну ситуацію. Але, якщо ми до кінця війни допустимо, що це ядро існуватиме, воно далі працюватиме проти Української держави. Тому я дякую за вашу позицію і, сподіваюся, спільними зусиллями ми будемо продовжувати з цим боротися.

Питання розганяння російської ПСГО через десятки і сотні телеграм-каналів, через десятки і сотні тисяч фейсбук-груп і таке інше. На мою думку, сьогодні треба жорсткіше підійти до цього питання, шукати інструменти, тому що росія програючи на полі бою, пробує розхитати ситуацію зсередини. У цьому контексті ми маємо діяти ще жорсткіше.

Дякую за увагу (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, замість Совсун Інни Романівни виступить Костенко Роман Васильович, фракція «Голос». Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний пане Президенте! Шановна президіє! Дійсно, є неправильним, що стільки часу Служба безпеки юридично була без керівника. Тому зараз ми маємо прийняти це рішення і призначити Василя Васильовича Головою Служби безпеки України.

Хочу сказати, що на початку війни служба постійно була на зв'язку. Наприклад, на південному напрямку Служба безпеки відіграла свою ключову роль як в оперативних, так і в оперативно-бойових завданнях. Мабуть для мене тут є трохи конфлікт інтересів, бо я сам є полковником Служби безпеки України

і зараз кажу про Голову Служби безпеки України, але служба, дійсно, має важливу роль у виконанні тих завдань, які виконуються безпосередньо на лінії фронту, є ключовими, і за фактом підтримують наші Збройні Сили і в цілому сили оборони. Хлопці, які є в Центрі спеціальних операцій «А» («Альфа»), в контррозвідці, в нових створених підрозділах, виконують найскладніші військові і спеціальні операції. Думаю, через багато років про них можна буде написати в підручниках історії.

Але, Василю Васильовичу, хотілося б сказати, що нашу спецслужбу ми маємо скеровувати все-таки на контррозвідку. Хотів би звернути увагу на кадрові призначення, щоб вони розглядалися більш доцільно і були більш чіткі і зрозумілі і парламенту, і безпосередньо українському народу.

Тому я бажаю вам всього найкращого і вважаю, що на цьому місці ви відіграєте історичну роль.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Президенте! Шановний Голово Верховної Ради! Шановні народні депутати! Дорогі українці! Ми з вами сьогодні живемо в особливий період, коли зміцнюється, перероджується, перетворюється українська нація. І це відбувається шляхом важких випробувань війною, в якій ми щодня маємо завдячувати найвідважнішим – нашим захисникам, завдяки яким ми можемо працювати на своєму робочому місці, збиратися тут, у цьому залі, кожен українець може працювати, аби допомагати нашим військовим.

Слід відзначити, що питання національної безпеки є дуже важливим. Від керівника Служби безпеки залежатиме дуже багато в боротьбі як із зовнішнім, так і з внутрішнім ворогом аж до перемоги.

Це правильно, що сьогодні ми призначаємо керівником людину, яка має досвід, показала ефективність роботи з московською агентурою в московському патріархаті, в релігії, в поверненні наших найвідважніших з полону додому, що є дуже важливо. Ми підтримуємо кандидатуру, запропоновану Президентом.

Хочу коротко розказати вам одну історію. Одна молода дівчина з Яворова одружилася з гарним хлопцем Владиславом, молодим офіцером, який захищаючи Маріуполь, на жаль, потрапив в полон. Його батько Микола, який з 2014 року воює і здобуває перемогу, чекає сина, а дружина Юлія працює для армії і чекає свого чоловіка додому, аби народити дітей. Я закликаю вас звернути увагу на всі родини наших полонених (це полонені і легендарної 24-ї бригади, і всіх збройних формувань), які дуже за них переживають, і далі продовжувати цю роботу, як ви це робите. Тож плідної вам праці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, замість Крулька виступить Кожем'якін Андрій Анатолійович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Президенте! Шановний пане Прем'єр-міністре! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Фракція «Батьківщина» голосуватиме за призначення генерал-майора Служби безпеки України Малюка Василя Васильовича, тому що всі ми вважаємо, що під час війни Служба безпеки України не може бути без керівника.

Особисто я голосую за професіонального офіцера контррозвідника. Я знаю Василя Васильовича, разом з ним працював. І нам несоромно, сьогодні зустрівшись, подивитися один одному в очі. Але, Василю Васильовичу, з вашого дозволу, я хотів би від ветеранів озвучити деякі речі. Ви знаєте, я завжди це роблю під час нашого спілкування.

Міністерством внутрішніх справ і Нацгвардією оголошено про формування «Гвардії наступу». Ви дуже добре знаєте, що відповідно до статті 9 Закону України «Про Службу безпеки України» до складу Служби безпеки входять військові формування, і вони мають бути. Тому і я, і ветерани запитуємо: чому із 150 тисяч ветеранів, які сьогодні є в запасі (лише в моєму добровольчому формуванні, в якому я сьогодні знаходжусь, є 35 полковників і підполковників, які готові захищати країну), не можна сформувати військове формування? Це дуже важливо.

І, звертаючись до вас, Володимире Олександровичу, я хочу сказати: не вірте тим, хто іноді, можливо, вам каже про те, що колишні працівники Служби безпеки України зрадники і починають працювати на інші політичні сили. Це неправда. Серед них є дуже багато людей з честю і гідністю, і ви про це знаєте. У вас такий досвід був з тими людьми, яких призначали з інших політичних сил.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершальний виступ.

Герасимов Артур Володимирович, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Герашенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Президенте! Шановні колеги! Працюючи багато років зі Службою безпеки України у звільненні заручників, я точно знаю, що там є і герої, і зрадники. Ми вітаємо той факт, що сьогодні Служба безпеки України говорить про те, що треба зосередитися на боротьбі зі зрадниками.

Попередник пана Малюка був звільнений з дуже жорстким формулюванням: за дії, наслідками яких стали важкі втрати. І той попит на справедливість, який є сьогодні в суспільстві, чекає розслідування і оцінки: а які саме були дії і до яких наслідків вони призвели. Це дуже важливо.

Ми вітаємо подачу заявки до НАТО. Це також дуже важливо. Наші солдати сьогодні роблять все для того, щоб Україна стала членом Альянсу. Треба тільки повернути доплати в армію. Це дуже серйозні сигнали, тому що військові мають отримувати гідні зарплати. Це наше ключове питання.

А ось щодо нашого домашнього завдання, то маємо реформувати Службу безпеки, щоб вона, дійсно, займалася контррозвідкою і захистом територіальної цілісності України. У цьому питанні є два шляхи: або контррозвідка буде ключовою у Службі безпеки, або це буде монстр щодо політичних репресій. І зараз час закрити всі політичні справи, які й досі є десь там, в «недрах» ДБР, СБУ, про Томос, про контрнаступ у 2014 році, про Керченську протоку. Це буде дуже правильний сигнал.

Щодо єдності. Ми маємо підтримати Службу безпеки України в боротьбі з «п'ятою колоною». Давайте прийнемо в цій залі, і тут наша фракція буде ініціатором, закони, які забороняють і ліквідовують московську церкву.

Ми вітаємо заборону промосковських партій, це дуже правильно, але їх депутати знаходяться і в сесійному залі, і в місцевих радах. Давайте з цим також щось зробимо. Тому що, поки солдати захищають нашу Батьківщину на фронті, ми маємо все зробити для захисту України в тилу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення. Перед тим, як перейдемо до прийняття рішення, я дуже хотів би, щоб вся зала була просякнута одним, про що ми завжди говоримо, – єдністю. Єдність – це питання і внутрішньої відповідальності. Я дуже не хотів би, щоб секундний хайп вартував нам майбутнього країни. Я дуже вірю, що ми всі дуже добре засвоїмо уроки історії минулого: як тільки починаємо сваритися – втрачаємо державність. Давайте зробимо все, щоб і парламент, і вся влада сьогодні були єдині як ніколи, і продемонструємо це нашим голосуванням.

Отже, переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 12¹ частини першої статті 85 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про призначення Малюка Василя Васильовича на посаду Голови Служби безпеки України» ([№ 8425](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 324.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах. Дякую.

Колеги, давайте подякуємо Президенту України Володимирі Олександровичу Зеленському та запрошеним за участь у пленарному засіданні (*Оплески*).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Продовжуємо нашу роботу. Прошу зайняти свої місця. Можете зробити фото з новим керівником Служби безпеки України.

Отже, відповідно до статей 83, 85, 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, яка має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль вніс до Верховної Ради подання про призначення Клименка Ігоря Володимировича міністром внутрішніх справ України. Відповідні матеріали вам надані.

Шановні колеги, відповідно до Регламенту Верховної Ради та пропозицій Комітету з питань правоохоронної діяльності пропонується такий порядок розгляду цього питання: представлення кандидата Прем'єр-міністром України – до 2 хвилин, виступ кандидата на посаду міністра внутрішніх справ України – до 5 хвилин, запитання народних депутатів України до кандидата – до 10 хвилин (1 хвилина на запитання, 2 хвилини на відповідь), співповідь від комітету – до 2 хвилин, виступи від депутатських фракцій і груп – до 16 хвилин (по 2 хвилини на виступ), прийняття рішення. Усього – до 35 хвилин. Якщо немає заперечень, пропоную перейти до розгляду питання.

Колеги... Можна присісти (*Шум у залі*). Голосуємо? Колеги пропонують без обговорення. «Європейська солідарність» проти. Проводьте роботу з колегами.

Шановні колеги, якщо вже ми всі стоїмо, давайте привітаємо Прем'єр-міністра України Дениса Анатолійовича Шмигалья, який запрошується на трибуну для представлення кандидата (*Оплески*). Будь ласка, до 2 хвилин.

ШМИГАЛЬ Д.А., Прем'єр-міністр України. Шановна президіє! Шановний Олександр Сергійовичу! Шановні пані та панове! Шановні народні депутати! Шановні українці! Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 та частини четвертої статті 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», яка згідно з частиною десятою статті 83 Конституції України має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України дев'ятого скликання, вношу подання про призначення Клименка Ігоря Володимировича на посаду міністра внутрішніх справ України.

Ігоря Володимировича всі знають, не треба багато зайвих слів. Прохання підтримати цю кандидатуру на посаду міністра внутрішніх справ.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується кандидат на посаду міністра внутрішніх справ України Ігор Володимирович Клименко. Будь ласка, до 5 хвилин.

КОНДРАТЮК О.К. Шановні колеги, давайте присядемо. Майте трохи повагу до кандидата на посаду міністра внутрішніх справ.

Шановні колеги, прошу присісти!

КЛИМЕНКО І.В., кандидат на посаду міністра внутрішніх справ України. Шановний пане Голово Верховної Ради...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, тому що ви заважаєте тим, хто ззаду, дивитися на те, що відбувається спереду. Або займіть місця, або якимось по-іншому поведіть себе в залі. Дякую.

Будь ласка, Ігорю Володимировичу.

КЛИМЕНКО І.В. Шановний пане Голово Верховної Ради України! Шановний пане Прем'єр-міністре України! Шановний парламенте! Очолювати Міністерство внутрішніх справ – це честь та водночас особиста відповідальність за утримання стабільності та керованості системи в цей складний для країни час. Те, що система МВС як хребет безпеки вистояла в перші дні та місяці повномасштабного вторгнення та в подальшому лише зміцнювалася, рівень довіри до неї за цей час безпрецедентно виріс, – це, безперечно, заслуга міністра внутрішніх справ Дениса Монастирського та його команди (*Оплески*). Ціною щоденних зусиль та, на жаль, незворотних втрат ми продовжуємо забезпечувати правопорядок у державі та безпеку наших громадян.

Від початку повномасштабного вторгнення в нашу країну військ російської федерації, яке триває вже майже рік, сфера відповідальності системи МВС значно розширилася, збільшилася кількість завдань та функцій: безпосередня участь у бойових діях, документування воєнних злочинів, ліквідація наслідків ворожих обстрілів, масштабне гуманітарне розмінування, забезпечення публічного порядку в умовах воєнного стану та комендантської години, служба на блокпостах, евакуація населення.

Незважаючи на значне навантаження, складний воєнний стан у державі, загальна кримінальна обстановка перебуває під повним контролем. Акумуляовано всі наявні сили та засоби, щоб громадяни почували себе в максимально можливій у нинішніх умовах безпеці.

Неможливо переоцінити роботу рятувальників, які одні із перших перебувають на місці влучання ворожих ракет та снарядів і часто працюють під загрозою нових обстрілів.

Нацгвардійці та прикордонники, поліцейські беруть безпосередню участь у бойових діях, мобільних вогневих розрахунках протиповітряної оборони, забезпечують охорону об'єктів критичної інфраструктури, державного кордону, утримують стабільну ситуацію в пунктах пропуску. Усі об'єднані головним завданням, яке стоїть перед кожним українцем, – якнайшвидша перемога.

МВС розпочало заходи, які передбачають підвищення бойових спроможностей – потужна рекрутингова кампанія «Гвардія наступу», яка стартувала минулого тижня. Ми формуємо ефективні штурмові бригади, які якісно посилять сили оборони України та примножать міць українського наступу. У найближчій перспективі розробка стратегії громадської безпеки та цивільного захисту з урахуванням викликів воєнного стану. Ми забезпечимо невідворотність покарання

для кожного, хто зі зброєю в руках прийшов на землю нашої Батьківщини, вбиває, грабує мирних жителів, нищить цивільну інфраструктуру, житлові будинки та промислові підприємства, хто влаштовує геноцид, енергетичний та мінний терор.

Сфокусовано роботу на не менш важливому напрямі – корупції, яка роз’їдає державу зсередини. Ми кидаємо виклик усім, хто вважає, що норми закону на них не діють, усім, для кого держава – це лише ресурс незаконного збагачення.

Міністерство внутрішніх справ – це не лише про безпеку людей та державу, а й про якісні сервісні послуги. Кожен громадянин України має відчувати результативність нашої роботи, особливо на деокупованих територіях та за кордоном. І цей процес повинен тривати, поки наші люди не зможуть повернутися додому.

Завдань насправді багато, кожне із яких надважливе для безпеки як окремого громадянина, так і держави загалом. На цьому шляху ми щиро розраховуємо на підтримку всіх народних депутатів, профільних комітетів для досягнення нашої перемоги.

Дякую за увагу. Слава Україні! *(Оплески)*.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Володимировичу.

Далі в нас запитання до кандидата – до 10 хвилин, тому прошу народних депутатів записатися на запитання до кандидата.

Колеги, ще раз нагадую і прошу всіх все-таки дотримуватися вимог депутатської етики. Будь ласка.

Южаніна Ніна Петрівна, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую. Шановний пане Ігорю! Насамперед хотів би подякувати тим поліцейським, які сьогодні на фронті, в усіх гарячих точках несуть свою службу. Ми бачимо це щодня, дуже цінуємо, і завжди будемо їх підтримувати. У мене до вас два запитання.

Перед вами на трибуні був Василь Васильович Малюк, який сказав, що розслідування щодо тих ботоферм, які мені приписували минулого року, веде Національна поліція України. І він чітко сказав, що їх знайшли, але не сказав, чиї вони. Можна дізнатися, чиї ботоферми мені приписували минулого року? Це перше запитання.

І друге запитання. Пане Ігорю, чому більшість кримінальних справ по топ-корупції сьогодні відкриваються лише після резонансу і після висвітлення їх журналістами? Чи не свідчить це, з вашої точки зору, про те, скажімо так, що система правоохоронних органів працює неналежним чином?

Дякую.

КЛИМЕНКО І.В. Я вибачаюся, погано почув запитання, тому що не було звуку в навушнику, а в залі великий шум.

Пане Голово, можна повторити запитання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання було про ботоферми. Я правильно зрозумів? *(Шум у залі).*

Дайте Артуру Володимировичу 30 секунд.

ГЕРАСИМОВ А.В. Перше запитання. Василь Васильович сказав, що ботоферми, які мені приписували, знайшли, але не сказав чийми вони виявилися. Запитання до вас, тому що він сказав, що Національна поліція веде розслідування: чийми виявилися ці ботоферми?

І друге запитання. Сьогодні все, що стосується топкорупції, відкривається лише після великого суспільного резонансу. Чи не свідчить це, з вашої точки зору, про те, що правоохоронні органи працюють неналежним чином?

Дякую.

КЛИМЕНКО І.В. Дякую. Почну з другого запитання. Усі ресурси Міністерства внутрішніх справ, зокрема Національної поліції, спільно зі Службою безпеки України, Державним бюро розслідувань зараз націлені саме на виявлення корупціонерів. Усі справи ми вели тривалий час. Ви знаєте, що на виявлення будь-якого корупціонера треба визначений час: на когось – місяць, півтора, два, а когось ми намагаємося виявити з коліс. Але я можу запевнити, що системою Міністерства внутрішніх справ всі справи, які знаходилися в нашому провадженні, по корупціонерах будуть реалізовані і належно задокументовані незалежно від того, чи є тренд, чи його немає. Це наше завдання виявити цих корупціонерів. До речі, щодо Міністерства оборони ми працювали спільно зі Службою безпеки, Державним бюро розслідувань останні півроку, щоб задокументувати всю групу, яка була причетна до розкрадання коштів.

Стосовно ботоферм. Особисто вам, пане народний депутате, я надам відповідь протягом однієї доби.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна, фракція «Голос». Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Прошу передати слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна Совсун. Будь ласка.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день! Пане Ігорю, в мене є два запитання до вас.

Запитання перше стосується скандальної історії, яка збурила все суспільство, з дівчатами, яких накачували наркотиками, гвалтували і знімали це на відео. Дуже добре, що поліція дуже швидко відреагувала. Але мене турбує, що в цій історії відкрито провадження за статтею про розповсюдження порнографічних предметів, а не згвалтування, що особливо цинічно, бо це та сама стаття, за якою затримують і дівчат з *OnlyFans*. Як на мене, абсолютно неспівмірно, коли абсолютно різні злочини кваліфікуються за єдиною статтею. Я дуже хотіла б від свого імені, від імені міжфракційного об'єднання «Рівні можливості» сказати, що якщо необхідні законодавчі зміни, щоб гвалтівників арештовували за статтею 152 КК «Згвалтування», будь ласка, прийдіть до нас з цими ініціативами, ми точно будемо готові це розглянути.

Друге. Окремо хочу попросити вас пам'ятати про питання розмінування, яке також відноситься до ваших повноважень, і не забувати про те, що ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ігорю Володимировичу, ваша відповідь.

КЛИМЕНКО І.В. Стосовно кримінального провадження. Ми досить ретельно його розслідуємо. Два учасники цієї групи зараз знаходяться в Польщі, два – в ізоляторі тимчасового тримання. Цих дівчат ми вже опитали, опитуємо інших, перевіряємо всю схему, яку вони організували. Ви знаєте, ці хлопці розповсюджували тривалий час в мережах Інтернет дану інформацію, вживання наркотиків і таке інше. Слідство триває, результати будуть після закінчення досудового розслідування.

Щодо розмінування. Ви маєте розуміти, 30 відсотків території України заміновано. Як я вже доповідав на засіданні правоохоронного комітету, найбільший виклик на березень, квітень, травень – це розмінування сільгоспугідь нашої держави. На сьогодні за підтримки Прем'єр-міністра ми збільшили кількість піротехнічних служб Державної служби з надзвичайних ситуацій. Та техніка, яка зараз надходить, у тому числі міжнародна технічна допомога, вся спрямовуватиметься на розмінування деокупованих територій, щоб були поновлені роботи з ремонту ліній електропередач, та на розмінування сільгоспугідь, щоб наші фермери, аграрії змогли посіяти, а потім зібрати урожай, який впливатиме на благополуччя нашої держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Павлішу Павлу Васильовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ПАВЛІШ П.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Фрісу Ігорю Павловичу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович Фріс. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, Ігорю Володимировичу! Насамперед хочу від колег із Херсона передати вам слова подяки за роботу херсонських поліцейських.

Ви знаєте, за два останніх тижні в моїй голові було багато цікавих думок. Я все думав, чи політик повинен очолювати міністерство, чи професійний поліцейський як ви. Думки були різні, але вони змінилися на користь професійності в цей час, під час війни. Але я про інше.

У цьому залі 23 лютого 2022 року народні депутати 274 голосами підтримали проект Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю». Мені хотілося б почути вашу позицію як майбутнього очільника міністерства, самого міністерства щодо рамки, яку сьогодні було доведено в частині можливості прийняття в другому читанні проекту Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю» з нормою про наявність короткоствольної зброї вдома для захисту сім'ї, рідних, близьких і помешкання особи. Наскільки продуктивно працюватиме Міністерство внутрішніх справ у цьому напрямі?

Дякую.

КЛИМЕНКО І.В. Дивіться, ні для кого не секрет, що після війни питання зброї стоятиме на першому місці поряд з відбудовою держави. Ті рамки, які на сьогодні визначають парламентарії, в яких ми будемо в подальшому працювати, думаю, спільно доопрацюємо з правоохоронним комітетом. Вони абсолютно зрозумілі, щоб ми могли контролювати процес придбання зброї нашими громадянами. Коли ми будемо однаково розуміти ці всі процеси, рамки і межі дозволеного і недозволеного, тоді зможемо вистроїти головне – контроль за ринком зброї. Тому, якщо в рамках, і це буде після додаткового обговорення, Міністерство внутрішніх справ, звичайно, підтримає позицію парламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Яценку Антону Володимировичу, позафракційний.

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановний пане кандидате, я впевнений, сьогодні зала вас підтримає. Наразі я хотів би вас попросити вже в якості міністра звернути увагу на

місто Умань та Уманський район Черкаської області, де на сьогодні розслідується, наприклад, за моїм зверненням вже понад 20 кримінальних справ, пов'язаних з розкраданням бюджету міста Умані. У місті діє вертикальне, інтегроване, організоване, злочинне угруповання, до складу якого входить місцевий бізнесмен Андрій Дикун, який представляє, на жаль, партію «Слуга народу», і тому закривається багато речей, чинна мер міста Плетньова, інші особи. Усі справи розслідуються в місті Умані, де слідство очолює такий собі пан Бебешко, і фактично робляться всі дії, щоб, навпаки, заблокувати їх розслідування.

Я просив би вас все-таки звернути на це увагу і забезпечити об'єктивний розгляд цих справ можливо навіть, на центральному рівні, бо тут є дуже великий вплив.

Дякую за увагу.

КЛИМЕНКО І.В. Дякую. Я зверну увагу на Уманський район і місто Умань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальне запитання поставить Бондар Віктор Васильович, позафракційний. Будь ласка.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую. Шановний Ігорю Володимировичу! Шановні колеги! Усі, хто пройшов перші дні війни, дуже пам'ятно згадують, як у той час депутати, які залишилися в Києві, злагоджено працювали, плідно відпрацьовували всі питання з Міністерством внутрішніх справ, зокрема з міністром Денисом Монастирським, з Національною поліцією, зокрема з Ігорем Володимировичем Клименком. І, я пам'ятаю, будь-які питання (мародерство, охорона порядку, виклики, коли були підозри на діяльність іноземних агентів і таке інше) вирішувалися миттєво.

Я підтримуватиму сьогодні кандидатуру Ігоря Володимировича. Хочу побажати, щоб міністерство під його керівництвом так само дієво працювало, була миттєва реакція на будь-які звернення і депутатів, і простих громадян.

Ігорю Володимировичу, дякую. Тримайте так і далі.

КЛИМЕНКО І.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Володимировичу. Прошу зайняти місце в ложі.

Шановні колеги, до співдоповіді запрошую голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Сергія Костянтиновича Іонушаса. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Відповідно до доручення Голови Верховної Ради України Комітет з питань правоохоронної діяльності на своєму засіданні сьогодні, зранку, розглянув подання Прем'єр-міністра України про призначення Клименка Ігоря Володимировича на посаду міністра внутрішніх справ.

У нашому комітеті працює багато професійних юристів, колишніх поліцейських, суддів, прокурорів та адвокатів, і вони всі 18 голосів віддали за це рішення, не було жодного голосу проти.

Шановні колеги, я підтримую і пропоную всім підтримати призначення Клименка Ігоря Володимировича на посаду міністра внутрішніх справ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Лаба, «Слуга народу». Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бакумову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Бакумов. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Шановні народні депутати! У 2021 році, влітку, з цієї високої трибуни я доповідав питання призначення Дениса Монастирського на посаду міністра внутрішніх справ України. Тоді, завершуючи свою доповідь, я звернувся до уряду і Прем'єр-міністра зі словами: «Бережіть нашого міністра. Ми вам віддали найцінніше, що в нас було, – голову нашого комітету, нашого колегу і нашого товариша». Тому саме в цей день я хотів би, щоб ми згадали про Дениса Монастирського, про кожного члена його команди та всіх тих, хто загинув внаслідок цієї жахливої трагедії в Броварах. Вічна їм пам'ять і вічна слава!

(Хвилину мовчання).

Дякую.

Шановні колеги! Шановний пане кандидате на посаду міністра внутрішніх справ! Сьогодні парламент приймає рішення *ad hoc*, яке надзвичайне, тому що ми

втратили міністра і в нас іде повномасштабна війна, введений правовий режим воєнного стану. Жодних сумнівів у вашій фаховості і жодних сумнівів у вашій компетентності. Ви людина державницька, впевнений, впораєтеся з тими викликами, які стоять перед системою органів Міністерства внутрішніх справ.

Єдине побажання, шановний Ігорю Володимировичу – я повторю те, що казав на засіданні комітету – не перетворити Міністерство внутрішніх справ на міністерство поліції. Треба достойно і гідно балансувати інтересами кожного центрального органу виконавчої влади, прикордонників, гвардійців, рятівників, Державної міграційної служби.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Замість Бойка до слова запрошується Мамка.
Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати! Шановні присутні! Звертаю вашу увагу на друге призначення за сьогодні. Призначення людини, яка має практичний досвід, спеціальне звання, має досвід роботи в Національній поліції, і зараз пропонується на посаду міністра внутрішніх справ. Зазначу, що посади голови Національної поліції і міністра внутрішніх справ різні. У міністра об'єм роботи тотально збільшується, виходить більше на політичний рівень, але треба брати дуже активну участь у забезпеченні особового складу для прийняття і виконання завдань, спрямованих на охорону нашої території, нашої державності.

Хочу звернути увагу на ті ініціативи, які ми хотіли б бачити від міністра внутрішніх справ.

Перше. Навчання особового складу, тому що воєнний стан у нас вперше.

Друге. Ініціювати унормування заробітних плат. Сьогодні в залі піднімали питання щодо зменшення заробітних плат військових. А ось забезпечення гарантій соціального захисту, заробітної плати правоохоронного блоку, у нас, на жаль, тільки відповідно до постанови Кабміну. Тому звертаюся до Прем'єр-міністра з проханням унормувати цю історію законом, і тоді нормальну заробітну плату гарантуватиме держава, а не Кабінет Міністрів.

Третє. Розвиток навчальних закладів системи Міністерства внутрішніх справ для формування стратегії, розвитку роботи в Міністерстві внутрішніх справ.

Ми будемо підтримувати запропоновану кандидатуру. Закликаю інших народних депутатів підтримати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановний Ігорю Володимировичу! Шановні колеги! Дуже важливий момент. Сьогодні ми призначаємо керівника системи МВС, до складу якої входить окрім Національної поліції, яка не лише охороняє громадський порядок, а й несе бойову службу, ще й Національна гвардія, яка охороняє об'єкти критичної інфраструктури та дипустанови, має бойові підрозділи, які нині на нульовій позиції, Державна прикордонна служба, яка виконує своє завдання, Державна служба з надзвичайних ситуацій, яка першою реагує на виклики ракетних та інших ударів. Ігор Володимирович, який очолить систему МВС, я впевнений, справиться. Позиція Президента, що в цей період силові структури мають очолювати саме справжні бойові генерали, правильна. А після того підійдемо до реформування.

Ігорю Володимировичу, вашу позицію щодо створення бригад наступу, вважаю, хорошою. Новими викликами і відповідальністю є те, хто очолюватиме ці бригади, їх матеріально-технічне забезпечення, грошове забезпечення всіх силових структур і військових. Це дуже важливо, бо перед новою командою нові виклики. Я бажаю, щоб ви з ними справилися.

І насамкінець про реформу. Ігорю Володимировичу, ви справжній бойовий генерал. Пам'ятайте, реформа системи МВС – це не лише зміна назви «міліція» на «поліція», не лише зміна картуза на новий, це глибока системна зміна, а система, на жаль, має властивість опиратися. Бажаю вам зламати цю систему і провести серйозну реформу (*Оплески*).

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність».

ЮЖАНІНА Н.П. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Шановний пане Клименко! Насамперед хочу побажати вам сил на новій посаді, на яку зараз ви будете призначені. Хочу сказати, що посада міністра внутрішніх справ завжди є надзвичайно важливою, а під час війни неможливо переоцінити її значення, оскільки МВС – це друге за потужністю міністерство, яке займається військовими, людьми зі зброєю, які сьогодні боронять нашу країну.

Ми дуже часто з вами говоримо про Збройні Сили України, і це правильно, це наші сьогодні герої, які захищають життя кожного українця. Але хто їхні побратими, хто стоїть пліч-о-пліч з нашими Збройними Силами? Це Національна гвардія, Національна поліція, прикордонники. Хто сьогодні рятує життя людей

після обстрілів? Я на власні очі бачив, як працювала поліція Харківщини під час наступу на Харків, поліція Київщини, Києва, Миколаївщини. На плечах цих людей, цих мужніх чоловіків та жінок, лежить надзвичайно важливе завдання.

Тому, пане майбутній міністр, хочу попросити вас дуже жорстко ставити питання грошового забезпечення і соціальної підтримки цих людей. Сьогодні це дуже важливо. Ми знаємо, є пропозиції щодо зменшення грошового забезпечення як у Збройних Силах України, так і в системі МВС. Думаю, це неправильний шлях. Навпаки, нам треба шукати можливості для збільшення грошового забезпечення, щонайменше, ми маємо підтримати його на гідному рівні.

Як майбутній міністр скажіть, чим ми можемо вам допомогти? Де нам стати поруч з вами, щоб дати гідне забезпечення всім: прикордонникам, ДСНС, поліції, Нацгвардії і, звичайно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович, група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановний пане Прем'єр-міністре! Шановний кандидате! Депутатська група «Довіра» дуже серйозно, відповідально підходить до питання призначення на посаду міністра одного із ключових міністерств центральних органів виконавчої влади. Ми розуміємо, наскільки це важливо сьогодні, в умовах війни.

Головне питання: наскільки кандидат розуміє глибину і важливість тих заходів, тих реформ, які потрібно продовжувати здійснювати в системі Міністерства внутрішніх справ, щоб воно стало по-справжньому сучасним, європейським міністерством? У цьому контексті нам було надзвичайно важливо і приємно почути про те, що кандидат підтримує ті реформи, які були започатковані попереднім міністром Монастирським, які визначили шлях розвитку міністерства саме як європейського, такого, яке від виконання тільки поліцейсько-силових функцій рухатиметься до надання величезного спектру послуг для забезпечення потреб населення. Сьогодні надзвичайно важливо в розбурханому, знервованому суспільстві надати людям спокій і якісні сервісні послуги. Безперечно, це все буде. Ми це відчули з програмного виступу кандидата, який має і необхідну освіту, і розуміє подальший розвиток процесів.

Депутатська група «Довіра» голосуватиме за призначення pana Клименка на посаду міністра внутрішніх справ України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович, депутатська група «Відродження України».

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Артему Дмитруку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артем Дмитрук. Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г. Шановні колеги! Шановний пане Голово! Шановний кандидате! Хочу подякувати всім поліцейським, які з першого дня і до сьогодні боронять нашу державу разом зі Збройними Силами України. Міністерство внутрішніх справ є одним із ключових у державі, а під час війни – особливо.

Кандидатура Ігоря Клименка на посаду міністра внутрішніх справ є логічною, зваженою та продуманою. Пан Клименко, очолюючи Національну поліцію, продемонстрував гідний результат. Під час війни наша поліція показала себе особливо ефективно. Система не просто встояла, а зберегла свою ефективність. Нині поліція з народом, як ніколи не була раніше. Маю величезну надію, що Ігор Володимирович на посаді буде не лише двигуном цієї великої міністерської машини, а й боротиметься з корупцією (є темні плями у цій історії), яка існує в системі Міністерства внутрішніх справ. Віримо, що ви зробите все можливе, щоб максимально здолати корупцію в системі Міністерства внутрішніх справ.

Депутатська група «Відновлення України» підтримує кандидатуру Клименка на посаду міністра внутрішніх справ і завжди готова підставити своє плече у боротьбі з корупцією в нашій державі.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос».

Шановні колеги, це буде завершальний виступ. Після цього перейдемо до прийняття рішення.

Будь ласка, Ярославе Романовичу.

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Андрію Осадчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Осадчук.

ОСАДЧУК А.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний пане Голово! Шановний пане Прем'єр-міністре! Шановний Ігорю Клименко! Про це вже трохи

говорили колеги, і я про це казав на засіданні комітету, але, думаю, варто це повторити. Я не вважаю кандидатуру Ігоря Клименка ідеальною для цієї посади. І тут справа не в його особистих якостях, а в структурі міністерства, яке «змайстрували» в 2014 році, коли фактично п'ять цілком незалежних інституцій об'єднали в одне організаційне тіло, і всі ці дев'ять років ним завжди керували люди, які не мали прямої дотичності до жодних із цих структур і виступали фактично балансом інтересів між усіма.

Кандидат є генералом поліції. Він нічого не може і не має робити, вступав на посаду міністра як генерал поліції. Для нього це буде величезним викликом, щоб якимось чином забезпечити баланс інтересів, мотивацію і єдність всього міністерства. Я дуже вам бажаю, як уже сказав колега Бакумов, не стати міністром Національної поліції. Ви маєте зробити все, для об'єднання міністерства і рухати його далі.

Я підтримую риторику, що критично важливо, щоб міністерством зараз керували люди з бойовим досвідом, бо МВС воює, що далеко не всі в цій країні розуміють. Тому в цих складних ситуаціях я вам просто хочу побажати мужності і успіху на цій посаді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до статей 85, 114 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про призначення Клименка Ігоря Володимировича на посаду Міністра внутрішніх справ України» ([№ 8430](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах.

Вітаю, пане міністре, з призначенням на посаду.

Шановні народні депутати! Відповідно до статті 10 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» особа, призначена на посаду члена Кабінету Міністрів України, у день свого призначення перед вступом на посаду складає на пленарному засіданні Верховної Ради України присягу.

Для складення присяги на трибуну запрошується міністр внутрішніх справ України Ігор Володимирович Клименко.

Будь ласка, пане міністре.

КЛИМЕНКО І.В., міністр внутрішніх справ України. Я, Клименко Ігор Володимирович, усвідомлюючи високу відповідальність члена Кабінету Міністрів України, урочисто присягаю на вірність Українському народові. Зобов'язуюся додержуватися Конституції України та законів України, зміцнювати суверенітет і незалежність України, обстоювати права і свободи людини та громадянина, дбати про добробут Українського народу, сталий демократичний розвиток суспільства (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, вельмишановний пане міністре. До перемоги!

Шановні колеги, я прошу зараз не розходитися, бо далі в нас голосування без обговорення про продовження воєнного стану. Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

Отже, проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 8419](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 8419](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 348.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 8420](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми говорили, що це питання, на жаль чи на щастя, потребує обговорення. Крім «Європейської солідарності», ще якась фракція наполягає на обговоренні? Ні. Тоді 2 хвилини «Європейська солідарність», і голосуємо.

Хто, обговорюватиме мобілізацію? Іонова. Будь ласка.

Шановні колеги, це 2 хвилини, після цього – голосуємо.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Думаю,

окрім мобілізації, в контексті маємо говорити сьогодні про кричуще проблемне питання – заробітні плати нашим військовослужбовцям. Питання щодо доплати 30 тисяч гривень стосується всіх підрозділів Збройних Сил України. Мені дуже прикро і боляче говорити про це тут, у залі, коли ми щодня бачимо, які військові дії відбуваються по всій лінії фронту.

Якщо ми говоримо про економію, давайте системно і чесно подивимося, що відбувається із забезпеченням тилкових частин Збройних Сил, які готуються до відправки на передову. Не секрет, що Збройні Сили і ми як волонтери змушені забезпечувати армію від шоломів і броніків до хімічних грілок і форми. Тому що держава забезпечує цим наскільки це можливо, але, на жаль, його недостатньо. Військові прекрасно розуміють ці всі складнощі. Хотілося б цю помилку виправити і повернути зарплати військовослужбовцям, тому що ми не маємо забирати кошти у власної армії. І я вам хочу сказати, це можна зробити.

Перше. Можна взяти 75 мільйонів гривень з державного бюджету, які не чіпають на дорожній фонд, бо армія в пріоритеті.

Друге. Перерозподілити 2 мільярди гривень з фінансування російськомовних телеканалів – «FreeДом» і «Дом» – на заробітні плати військовим. Можна? Можна.

Третє. Є програми в державному бюджеті, які зовсім не суттєві під час війни. Наша команда порахувала, що це близько 4 мільярди гривень.

Тож озвучте, скільки треба на зарплати військовим, і ми спільно по кожному розпоряднику будемо шукати кошти, а вони є, тому що антикорупційна політика має приносити кошти в державний бюджет, а не лише показувати шоу по телевізору. Давайте спільно працювати над забезпеченням армії...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... *(Шум у залі)*. Друзі, ми домовилися *(Шум у залі)*. Що, ні? Інакше записувалися б на виступ два – за, два – проти *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради було прийнято таке рішення. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 8420](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 344.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Я можу вам дати можливість виступити з процедури.

Соломія Бобровська. Будь ласка, 1 хвилина.

БОБРОВСЬКА С.А. Пане спікере, з усією повагою, ви добре розумієте, виступ не є політичним, тим паче будь-який депутат має право виступати і з політичних, і з професійних, і з будь-яких інших мотивів. Тому, вибачте, але це було дуже дивно. Це перше.

Друге. Стосовно мобілізації. Тут ніхто не перечитиме державним потребам, тим паче, розуміючи, в якій місяць ми вступаємо і що відбуватиметься на трьох або навіть чотирьох фронтах. Попри те, що я представляю сьогодні Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки, хотіла б закликати абсолютно всіх колег депутатів звертатися до міністра оборони, до Головнокомандувача Збройних Сил з приводу підходів мобілізації чоловіків, особливо серед сільського населення. Думаю, в Західній, Центральній, Південній Україні добре розуміють підходи, які використовуються абсолютно вороже і так, як це є в російській федерації. В Україні не може бути перехоплювання чоловіків на вулицях, забирання всіх членів сім'ї чоловічої статі, ВЛК, яка має корупційну складову, є дивною, аномальною і незаконною. Це ці речі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, якщо дозволите, я поясню ситуацію. В обговоренні беруть участь представники фракцій і груп. Сьогодні на засіданні Погоджувальної ради, яка складається з представників депутатських фракцій і груп, на розгляді цього питання наполягала лише одна фракція, тому було прийнято рішення, що буде один виступ.

Разумков Дмитро Олександрович з мотивів.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Учора Верховна Рада прийняла рішення про розгляд законопроекту [№ 8339](#) на сьогоднішньому пленарному засіданні, за що я ще раз хотів би подякувати всім колегам.

Шановний Руслане Олексійовичу, наступні законопроекти, скоріше за все, матимуть великий термін розгляду. Тому є пропозиція зараз змінити черговість розгляду питань порядку денного, з тим щоб перейти до розгляду законопроекту № 8339.

Шановні колеги, наперед дякую за підтримку цієї пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, ми ж працюємо. Я поставлю вашу пропозицію на голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію Разумкова Дмитра Олександровича. Прошу голосувати.

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Колеги, рухаємося відповідно до порядку денного.

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» ([№ 8399](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про визначення невідкладним законопроекту № 8399 та скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до нього до початку розгляду питання. Прошу голосувати за таку пропозицію комітету.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, два – за, два – проти і голосуємо, так?

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ковальчук Олександр Володимирович, «Слуга народу».

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово колезі Олександрю Пасічному.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Пасічний. Будь ласка.

ПАСІЧНИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 127, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний Голово! Шановні народні депутати! Запропоновані законопроектом зміни здебільшого обумовлені питанням оптимізації системи центральних органів виконавчої влади. Без прийняття цього законопроекту, яким уточнюється розподіл витрат державного бюджету відповідно до урядових рішень, не зможуть повноцінно працювати ні оновлене Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури, ні Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України. Бюджетну програму «Фонд ліквідації наслідків збройної агресії», на кошти якої відбуватиметься відновлення об'єктів критичної інфраструктури, житлових приміщень, будівель та інше, має бути передано до Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури.

Цим законопроектом пропонується за рахунок залучення іноземних кредитів та грантів модернізувати та будувати заклади охорони здоров'я, облаштувати пункти пропуску, закуповувати безпілотні авіаційні системи та засоби моніторингу державного кордону, відкривається можливість підтримати нашу економіку завдяки наданню грантів для створення або розвитку бізнесу, коштів для надання кредитів у сільському господарстві.

Тож давайте сьогодні разом підтримаємо цей проект закону задля внесення необхідних змін. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів, «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я бачу, нічого не змінюється в роботі цієї Верховної Ради. Ніхто нічого не аналізує, знову прикриваються якимись гаслами. Під час прийняття Державного бюджету України на 2023 рік на державну програму «Фонд ліквідації наслідків збройної агресії» було виділено 35,5 мільярда гривень, які формуються за рахунок додаткових відрахувань Національного банку, і закріплено це за Міністерством фінансів. Тут сидів чи стояв міністр фінансів і казав, що він відповідальний за прозорість використання цих коштів за напрямками. Зараз передаємо їх Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури, яке очолює Кубраков. Там і так уже живих 40 мільярдів гривень, якими Кубраков розпоряджається. Невже треба збільшувати дефіцит бюджету, збільшувати зовнішні запозичення, щоб на цьому етапі надавати якісь додаткові ресурси?

А що це за 1 мільярд 100 мільйонів гривень для такого собі Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури «імені Найєма»? Один мільярд 100 мільйонів (!), при тому з програмою, яка не має навіть напрямку використання. Ви прочитайте її призначення: розвиток, розбудова, забезпечення сталих транспортних зв'язків дорожньої інфраструктури. Тобто «Велике будівництво» продовжуватиметься. Не відновлення житла, не компенсація витрат людей, які втратили в цій країні все, коли бачиш на відео, як виглядають населені пункти після нищівних ударів російської федерації.

Схаменіться, будь ласка! Усі, хто проголосує зараз за ці зміни, – це люди, які допомагають красти, красти і красти все більше з бюджету. Скандали останніх тижнів підкреслюють те, що ви не зупинили корупції, вона розрослася в таких

масштабах, що вже зовсім люди не можуть реагувати. Ви користуєтеся чи скористалися підтримкою людей, але схаменіться, будьте чесними і відповідальними. За це голосувати не можна!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно.
Сергій Володимирович Власенко, «Батьківщина».
Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Сьогодні на засіданні Комітету з питань бюджету розглядався проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет Україна на 2023 рік», здебільшого спрямований і поданий до парламенту у зв'язку з об'єднанням двох міністерств, тому що змінилися назви програм, розпорядники цих коштів. Окрім того, об'єднане міністерство через реорганізацію на сьогодні просто не має можливості виплачувати навіть заробітні плати своїм співробітникам.

На засіданні комітету ми звертали увагу на ті моменти, що є залишки з кредитних коштів міжнародних організацій, зокрема Європейського інвестиційного банку, які спрямовуються на такі самі цілі, але за іншими програмами. Ці видатки погоджені з Європейським інвестиційним банком, з нашими міжнародними партнерами, тому можуть бути використані саме на ті заходи, які потребує сьогодні Україна для відбудови, на Державну прикордонну службу, щоб посилювати український кордон, на відбудову інфраструктури, яку зруйновано через російську агресію.

Фракція «Батьківщина» розглянула цей законопроект на засіданні фракції і прийняла рішення підтримати його в першому читанні, а до другого читання подати поправки. Прошу парламент проголосувати за прийняття цього законопроекту в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Івановичу.
Цабаль Володимир Володимирович, «Голос». Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Шановні колеги, фракція «Голос» детально розглянула цей законопроект. Ми підтримуємо зміни, які вносяться з метою перерозподілу коштів. Але нас, як і деякі інші фракції, не влаштовують у цьому законопроекті певні зміни стосовно саме використання коштів. Тому до другого читання ми будемо подавати поправки саме щодо цього. Відповідно в першому читанні без цих змін, на жаль, ми не можемо підтримати цей законопроект.

На наш погляд, потрібно поправити конкретно дві зміни. Перша зміна, менш важлива, – збільшення переліку міжнародних договорів стосовно фінансування, де не потрібна ратифікація. Як на мене, це неправильно, тому що ми як Верховна Рада виконуємо цю функцію, і не потрібно самим собі обрізати контрольну, законодавчу, міжнародну функцію Верховної Ради.

Друга зміна більш критична. Ми побачили, що можна вірити Міністерству фінансів у тому, як воно розподіляє кошти. У них є комунікація, хороший зв'язок з Міжнародним валютним фондом, іншими донорами. Тому нас влаштовувало, що гроші, виділені на державну програму «Фонд ліквідації наслідків збройної агресії», мали контролюватися і розподілятися Міністерством фінансів. Запропоновану зміну про передачу цих коштів Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури, хоча в нас немає ніяких претензій до міністра, але це об'єднане міністерство, до якого ввійшло і Мінрегіон, а після останніх корупційних скандалів ми розуміємо, що за один день всю систему цього міністерства поміняти не можна, ми не підтримуємо.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили виступи в обговоренні. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» ([№ 8399](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг» ([№ 6085](#)).

Наскільки я зрозумів, там дві поправки Ніни Петрівни Южаніної, так?

Ніно Петрівно, будь ласка номер поправки і по суті.

ЮЖАНІНА Н.П. Я прошу поставити дві поправки на підтвердження. Я їх прокоментую.

Поправка 11. Шановні колеги, ви тут уже неодноразово говорили, робили зауваження всім комітетам, і, як на мене, це найгірша практика цього скликання, що до другого читання законопроект переписується або подається в новій редакції (ми далі будемо розглядати законопроект взагалі в новій редакції). Щодо нашого комітету, то дуже часто вносяться поправки чи від голови комітету, чи від членів комітету в порушення статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

У цьому законопроекті також є така поправка, внесена в останню хвилину всупереч абсолютно нормальному технічному проекту закону, яка не стосується суті, жодної статті і мети цього проекту закону. І зараз казатимуть, що ця поправка нібито на благо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Даниле Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дуже цікаво чути зауваження щодо статті 116 Регламенту від представників фракції, які чи не до кожного законопроекту, що проходить через наш комітет, вносять поправки в порушення статті 116 Регламенту. На минулому засіданні комітету ми розглядали понад 100 поправок, внесених вашою фракцією в порушення статті 116.

Щодо поправки 11. Абсолютно консенсусна поправка, абсолютно розумна поправка, яка не вимагає розгляду в двох читаннях. Ідеться про те, щоб засоби освітлення – лампочки, які сьогодні роздаються людям за програмою Кабінету Міністрів, не обкладалися податком. Це що, треба розглядати в двох читаннях чи ми всі розуміємо, що це треба прийняти і все?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 11 авторства Гетманцева комітет врахував. Южаніна вимагає поставити її для підтвердження. Комітет просить її підтвердити.

Я ставлю на голосування поправку 14 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Поправку підтверджено.

Поправка 14. Я правильно розумію?

Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Абсолютно правильно. Оце, шановні колеги, щоб ви знали, що в нас відбувається в комітеті. Ти йому – слово, він тобі – два у відповідь. І така зневага кожного разу, коли з ним спілкуєшся. Дуже важко побороти оце цинічне ставлення, не знаю, чи то до нашої фракції... Весь час говорить незрозуміло що.

Чому я проти цих поправок? На засіданні комітету я казала, що є окремий проект закону, зареєстрований мною спільно з колегами, до якого внесені норми, зазначені в цій поправці, яку внесено всупереч статті 116 Регламенту. Чому не розглянути проект закону, який теж складається з двох речень, але комплексно розв'язує проблему? Це скорочення строків перевірки під час відшкодування ПДВ, повернення їх до сталої норми (з 60 до 30 днів) і повернення відповідальності за несвоєчасне відшкодування ПДВ у вигляді пені. При тому, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Даниле Олександровичу, позиція комітету.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, я вам розкажу, що таке цинізм. Цинізм – це коли ти «збиваєш» поправку про зменшення строків на проведення перевірок з відшкодування ПДВ тільки тому, що вона в цьому законопроекті, а не в твоєму за твоїм підписом (*Оплески*). Оце називається політиканством, популізмом і цинізмом. Ніколи в комітеті ми не трималися за авторство, ніколи не ділилися за політичними кольорами. Але «збивати» правильне рішення, яке повинно набути чинності якомога швидше, тільки для того, щоб попіаритися на ньому у *Facebook*, – це, вибачте, за межею, тим паче у війну (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 14 авторства Гетманцева комітет врахував. Водночас Южаніна просить поставити це рішення комітету на підтвердження.

Я ставлю на голосування поправку 14 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми завершили розгляд проекту закону.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг» ([№ 6085](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг» ([№ 6086](#)).

Тут одна поправка Южаніної, так?

Будь ласка, Ніно Петрівно.

Даниле Олександровичу, законопроект № 6086. Перепрошую, це не ваш законопроект. Тут доповідач Сова Олександр Георгійович.

Ніно Петрівно, який номер поправки?

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Южаніної.

Будь ласка, Ніно Петрівно, вам слово.

ЮЖАНІНА Н.П. Тут немає поправок, але дякую, що ввімкнули мікрофон. Якщо можна, 30 секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, якщо немає поправок, то яких 30 секунд?

ЮЖАНІНА Н.П. Пане Олександрє, допоможіть мені. Який там є номер поправки?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає.

ЮЖАНІНА Н.П. Тоді дозвольте виступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, спочатку номер поправки.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона врахована редакційно.

ЮЖАНІНА Н.П. Дуже добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кажіть, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П. Дякую, колеги, за підтримку. Дуже добре, що змінився доповідач, бо з попереднім доповідачем суцільний конфлікт. Я абсолютно не розумію, чому він собі дозволяє таку поведінку.

Чому ви вважаєте окремо зареєстровані проекти законів непровладної фракції непотрібними, не пускаєте їх до розгляду? Чому ви поводите себе так зверхньо? Хто вам дав таке право?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я так розумію, ми не будемо її ставити (*Шум у залі*). Поправка 2? Вона врахована. Хто наполягає? Ви наполягаєте на її врахуванні?

Геращенко Ірина Володимирівна. На підтвердження, так? Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Я про поправку 2 і про прізвища в цьому сесійному залі. Учора, коли позбавляли мандата пана Абрамовича, ми були

подивовані тим, які йому тут дифірамби проспівали, хіба що пам'ятник не поставили, медаль і орден не дали за те, що він з «батальйону Монако» включався в роботу профільного комітету, і що це найпрофесійніша людина. І бачимо абсолютно інше ставлення до людей, які сумлінно працюють, але представляють не ту партію, не ту фракцію.

Так от, коли ми говоримо про єдність, нам важливо об'єднуватися не навколо прізвищ, а навколо цінностей, демонструвати насамперед повагу до колег і колежанок.

А щодо поправки 2, то нехай залишається так, як є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви просто зловжили своїм правом і використали 1 хвилину. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг» ([№ 6086](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Мотовиловець з мотивів. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Я прошу змінити порядок розгляду законопроектів та перейти зараз до розгляду проекту закону [№ 8339](#). Прошу поставити на голосування цю пропозицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо я правильно розумію, ви пропонуєте змінити черговість розгляду питань порядку денного і зараз перейти до розгляду законопроекту № 8339, так?

Тоді я ставлю на голосування цю пропозицію на розгляд залу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення зміни до статті 20 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період» (№ 8339).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Колеги, з обговоренням, без обговорення? Є рішення розглядати з обговоренням, але, можливо, зала передумала, тому я й запитую.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, вчора в цьому залі 304 народні депутати підтримали пропозицію про розгляд цього законопроекту сьогодні у стінах парламенту. Це дійсно важливий законопроект, норми якого дають змогу нашим захисникам, героям України, які боронять нашу державу, отримати ще один, додатковий, але важливий, стимул – офіцерське звання, навіть якщо людина не має вищої освіти.

Я хотів би подякувати за вчорашнє засідання комітету, всім членам комітету, які висловили слушні пропозиції до цього законопроекту. Упевнений, до другого читання вони будуть доопрацьовані. Хотів би подякувати прикордонникам, які озвучили своє бачення щодо того, як покращити цей законопроект. Хотів би подякувати і Міністерству оборони, представники якого на засіданні комітету мали конструктивну позицію, висловили своє слушне бачення щодо цього законопроекту. Також хотів би подякувати кожному народному депутату, який долучився до його розробки, кожному колезі, який вчора і сьогодні підтримує цю ініціативу в залі.

Ми можемо працювати тут, у стінах Верховної Ради, насамперед завдяки Збройним Силам України. Тому ми повинні зробити все, що залежить від нас, для того, щоб максимально забезпечити, допомогти і вшанувати нашу армію.

Я дякую всім за підтримку. Разом до перемоги!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти щодо обговорення цього законопроекту.

В'ятрович Володимир Михайлович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Федіні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Дуже слухна ініціатива з присвоєнням офіцерських звань. «Європейська солідарність» підтримуватиме цей законопроект.

Але я хотіла б наголосити, що в той час, коли ми робимо конкретні кроки на підтримку армії, минулим голосуванням ви, колеги, забрали в неї 40 мільярдів гривень. Тобто це ті гроші, які зараз закатають невідомо яким способом в асфальт, невідомо в яких регіонах, але точно не в зоні бойових дій, і не буде коштів, щоб виплачувати нормальну заробітну плату нашим військовослужбовцям.

Водночас хотілося б підняти питання і про нагородження наших військово-службовців, зокрема тих, які мали небезпеку належати до опозиційної політичної сили – Гліба Бабіча, Юрія Каракая, Ярослава Журавля та багатьох інших. Їх не подають до нагородження тільки тому, що сміли говорити правду, яка не зовсім угодна владній партії.

І ще один момент. У нас сьогодні в порядку денному стоїть ще один законопроект, який втричі зменшує суму розмитнення для автомобілів С-класу, дорогих автомобілів. Якщо ви за це проголосуєте, це означає, що ви плюєте на нашу армію в той час, коли забираються доплати для наших військовослужбовців.

Товариство, давайте будемо думати, що ми робимо. Давайте ви нарешті відкинете якісь свої «хотелки» і приватні інтереси, які вирішуються тими чи іншими законопроектами. Зараз головне – зробити все, щоб наша армія була сильна, щоб у неї був тил, щоб у наших військовослужбовців на передовій було розуміння того, що вам у тилу небайдуже, і ви займаєтеся речами, які тільки посилюють наші можливості перемагати, а не дерибаните бюджет заради власних інтересів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс Ігор Павлович, фракція політичної партії «Слуга народу».

ФРІС І.П. Дякую, пане Голово. Буквально вчора до мене як до представника Івано-Франківщини звернулися військові з питанням про нагородження їх за бойові заслуги. І перед Верховною Радою так само стоїть завдання надати максимально можливе сприяння цьому, про що йдеться і в законопроекті, який ми зараз обговорюємо. Надання можливості військовим, які захищають сьогодні нашу державу, отримувати офіцерське звання без наявної в них вищої освіти має бути у цьому голосуванні першочерговим для нас, народних депутатів. Це найменше, що ми можемо зробити саме для них.

Тому, колеги, я прошу підтримати цей законопроект, і дякую всім за його розгляд і можливість проголосувати за нього на цьому пленарному засіданні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович, фракція «Батьківщина».

КРУЛЬКО І.І. Прошу передати слово Сергію Соболеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Шановні автори законопроекту! Я вважаю, пропозиція реально досить слухна. Серед звернень, які йдуть від тих, хто сьогодні боронить державу, є й ті, які стосуються неможливості отримати офіцерське звання тими, хто не має вищої освіти. Думаю, тут питання абсолютно зрозуміле: є люди, які отримали вищу освіту, але без воєнної кафедри, хоча мають на це право, інші – сьогодні беруть участь у реальних бойових діях, беруть на себе відповідальність.

У нас армія, яка створюється на основах саме країн НАТО, де є відповідальність рядового складу, офіцерів, а не вертикалі, яка бездумно керується зверху, де не зважають на кількість загиблих, поранених, а головне – виконати завдання і все.

Тому фракція «Батьківщина» підтримує цю ініціативу. Думаю, це дасть можливість талановитим, тим, хто сьогодні займає рядові посади, просунути не лише у військових званнях, а й проявити себе на передовій з найкращої позиції. Цей законопроект відповідає умовам не лише бойового часу, а й тим, в яких ми знаходимося щодня.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костенко Роман Васильович. Ви сьогодні вирішили відпрацювати за всю фракцію «Голос».

Шановні колеги, після цього будемо голосувати.

Будь ласка, Романе Васильовичу, вам слово.

КОСТЕНКО Р.В. Шановні колеги, дуже важлива ініціатива, яку потрібно підтримати. Учора на засіданні комітету ми розглядали цей законопроект. Дійсно, у нас є такі моменти, коли військовослужбовці добре себе зарекомендували як сержанти, старшини, але через те, що в них немає вищої освіти, не можуть отримати офіцерське звання. Нашим першочерговим завданням є створення умов росту і розвитку, стимулювання військовослужбовців служити нашій державі. Це стосується і присвоєння офіцерських звань, і виплат заробітної плати, і створення умов для соціального забезпечення військовослужбовців.

На засіданні комітету ми дали свої слухні пропозиції автору законопроекту, який пообіцяв внести зміни, які покращать цей законопроект.

Фракція «Голос» його підтримує. Закликаємо всіх теж підтримати.

Дякуємо автору за таку ініціативу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили розгляд цього законопроекту. Прошу зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 20 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу» щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період» ([№ 8339](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях (крім відомостей про закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю) із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні» ([№ 8381](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 288.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про визначення невідкладним законопроекту № 8381 та скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до початку розгляду питання. Прошу голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту закону № 8381 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми говорили, що розглядатимемо це питання з обговоренням. А, може, без обговорення проголосуємо за основу? З обговоренням?

Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Ковальчуку Олександрові Володимировичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

Будь ласка, Олександрові Володимировичу.

КОВАЛЬЧУК О.В. Прошу передати слово Радіній Анастасії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анастасія Олегівна Радіна. Будь ласка.

РАДІНА А.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Прошу підтримати цей законопроект. Він про те, щоб таких скандалів, як, наприклад, з яйцями

за 170 гривень за десяток чи за кілограм, більше не виникало. Законопроект про те, що можна і треба вже зараз відкрити ціни за одиницю на оборонні закупівлі, щоб ми, все суспільство, всі контролюючі органи бачили, скільки коштують яйця, чоботи, форма і таке інше. Це про довіру, про те, що ми маємо зараз зробити проактивно для суспільства, яке у війні. Ще раз прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна, фракція «Голос». Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Прошу передати слово Ярославу Юрчишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Романович Юрчишин. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Ми також будемо підтримувати цей законопроект. Я хотів би наголосити, що він дає позитивне сприйняття Верховної Ради, яка, не піддаючись хайпу, непотрібним політизаціям дуже важливої сфери закупівель в Міністерстві оборони, все-таки виконує свою функцію, не оголошує про чергові посадки, чого не має робити, не закликає до страт і таке інше, а пропонує систему, яка може повернути довіру в цю сферу.

Демонстрація того, що всі закупівлі так званої «речовки», харчів, палива, інших послуг відображатимуться в системі *ProZorro* 10 днів після укладення контрактів, не несуть жодної загрози національній безпеці, але системно розв'язують ту проблему, з якою стикнулося і суспільство, і Міністерство оборони. Це було прокомуніковано з Міністерством оборони, представники якого входять до складу групи з доопрацювання цієї пропозиції. Дуже закликаємо всіх проголосувати за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Андрій Ярославович Лопушанський, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЛОПУШАНСЬКИЙ А.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 125, Львівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Війна – це такий чорно-білий світ, коли зразу зрозуміло, де свій, а де ворог, що

є добро, а що є зло. І ви знаєте, ми мали б тут так само давати собі звіт, що ми робимо правильно в цьому залі, а що – ні. Так от усім тим, що сьогодні має посилювати Збройні Сили України, парламент мав би займатися в першу чергу.

Чи є саме так? Оцей скандал у Міністерстві оборони з непрозорими закупівлями, зокрема, з яйцями по 17 гривень за штуку, курятиною по 120 гривень за кілограм, картоплею по 22 гривні за кілограм, сьогодні підриває обороноздатність країни.

Ви знаєте, я багато вивчаю російські ПСО, де вони пишуть: навіщо вам іти в армію під час мобілізації, якщо на цьому просто хтось наживається. І це дуже небезпечна ситуація, її треба виправляти. Я не впевнена, що винні ті, хто піднімає це питання. Навпаки, винні ті, хто призвів до таких непрозорих речей, хто не може підтвердити українському суспільству, що яйце коштує не 17 гривень. Тому я дякую Анастасії Радіній за цей законопроект, під яким підписалася більшість членів антикорупційного комітету.

Прозорість нікому не завадила. Давайте не послаблювати сферу оборони, а посилювати її, принаймні, у питаннях закупівлі продуктів харчування. Ця прозорість буде так само посиленням, як посиленням буде 30 тисяч гривень для військових, які сьогодні зняли. Повірте, це величезна проблема. Ми не маємо права напередодні потужного російського наступу забирати гроші у військових. Ми не маємо права призводити до деморалізації українського війська. Давайте це повернемо, забудемо про всі інші «шкурняки». Сьогодні це питання номер один, яке треба вирішити, якщо ми думаємо про те, що Україна буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Михайлович Немиря.

Власенко Сергій Володимирович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Дякую, пане Голово. Абсолютно очевидно, що останні події навколо Міністерства оборони вчергове підняли питання прозорості військових закупівель. Я погоджуюся, що тенденція на прозорість повинна зберігатися. Але, колеги, давайте подумаємо, і кожен із нас усвідомить, що тенденція на прозорість, з одного боку, правильна, але, з іншого, кожна цифра, опублікована в публічному просторі, дає інформацію нашому ворогу. Тому я категорично не погоджуюся з колегами, які кажуть, що кількість закупівель, не вартість, а кількість, – це інформація ні про що. Та ця інформація показує, скільки солдат перебуває в цьому регіоні, якщо ми закуповуємо таку-то кількість харчів або таку-то кількість одягу, індивідуальних речей. Ми маємо бути дуже обережними.

Я погоджуюся з тим, що для армії в цій ситуації у нас повинно бути прозоро, але мілітарі прозоро, з великою кількістю обмежень, з великою кількістю закритої інформації, яка точно не допомагатиме ворогу отримувати інформацію військового характеру, навіть якщо вона не є секретною або закритою. Давайте ми

будемо прозорі, але мілітарі прозорі, щоб ворог не міг отримувати ту інформацію, яку йому знати не треба.

Фракція «Батьківщина» підтримує в першому читанні цей законопроект. Але ми запропонуємо до другого читання наші пропозиції щодо того, як зробити так, щоб отримати баланс між прозорістю, контролем і захищеністю даних. Рівень парламентського контролю за Міністерством оборони треба піднімати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще Бурміч Анатолій Павлович (*Шум у залі*). Ні. Виступають фракції і групи. Ви від якої фракції? Ви депутат, але відповідно до Регламенту виступають за процедурою: два – за, два – проти від фракцій і груп. Це, щоб розуміти. Доєднайтеся до якоїсь фракції чи групи. У вас досвід є.

Бурміч Анатолій Павлович. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги, група «Відновлення України», звичайно, підтримуватиме цей необхідний законопроект. Хочу сказати, на мою особисту думку, розкрадання і корупція в Міністерстві оборони під час війни – це не просто злочини, це зрада того, хто захищає, хто в окопі віддає своє життя за нашу державу, за нас.

Цей законопроект є лише маленькою часточкою в тому, щоб покращити ситуацію, зменшити ці розкрадання або негативні моменти, які існують. Я вважаю, це питання не можна пускати як «компанейщину». Щодня, щомісяця ми повинні вдосконалювати відстеження того, щоб солдат був нагодований і в нього було чим захищати Батьківщину. Ми підтримуємо це.

Знаючи позицію нашого комітету, ми й надалі подаватимемо подібні пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення законопроекту. Прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях (крім відомостей про закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю) із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні» (№ 8381) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є пропозиція комітету про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту (*Шум у залі*). Є така пропозиція комітету. Ми ж домовилися.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту [№ 8381](#). Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації» ([№ 7198](#)).

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися, що надамо 3 хвилини для виступу Юлії Володимирівні Тимошенко. Ні, ви залишайтеся тут, виступ – з місця. Юлія Володимирівна Тимошенко виступить, і потім ми проголосуємо підряд декілька її поправок. І я так розумію, що буде виступ від фракції «Голос», 1 хвилина. Так? Добре.

Почнемо з Юлії Володимирівни. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, законопроект № 7198 надзвичайно потрібен країні, потрібен людям, які залишилися без житла, потрібен кожному, хто потерпає від війни і в кого вже немає даху над головою. Безумовно, люди чекають прийняття цього законопроекту, і наша команда буде голосувати за нього. Водночас я хочу звернути вашу увагу на те, як полегшити людям шлях для отримання компенсації за зруйноване або знищене житло. Саме цього стосуються наші поправки, і я хотіла б попросити поставити їх на голосування.

Перше, що важливо, це поправка 50. Вона стосується оцінки вартості відновлення пошкодженого житла, яке людина втратила внаслідок війни, розбомблене, знищене. Так от, законопроектом оцінка передбачена дуже суб'єктивна. Що ми пропонуємо поправкою 50? Щоб оцінка вартості відновлення пошкодженого житла відбувалася за такою ж методикою, як сьогодні розраховується вартість на підставі інформації із звіту про оцінку житла, що складений для цілей оподаткування. Це означає, що не може бути подвійних стандартів, не може бути так, що під час оцінки вартість житла буде значно нижчою за ринкову і значно нижчою, ніж потреба людини у грошах, які необхідні для відновлення житла, купівлі або побудови нового.

Друге, що також є дуже важливим, це бюрократія. Для отримання компенсації не можна людей, які на сьогодні так сильно, так жорстоко постраждали від війни, втягувати у тривалі бюрократичні процедури, які людина просто не пройде. І цього стосуються наші поправки 164, 293, 382 і так далі. Тобто говориться про

те, що не потрібно вимагати в людей гори документів для того, щоб отримати цю компенсацію, варто спростити всі процедури. У вас є реєстри, де зазначені ця власність, оцінка вартості цієї власності, підтвердження цієї власності. Не можна таким законом передбачати, щоб людина надавала гори документів і проходила всі кола пекла для того, щоб отримати ці документи у всіх бюрократів.

Ми просимо підтримати ці поправки. Для людей отримання компенсації має бути невідкладне, негайне, без будь-яких бюрократичних процедур і за оцінкою, яка робиться для зняття з людини податків на нерухомість. Ми підтримуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юліє Володимирівно, ви наполягаєте на голосуванні цих поправок? Добре.

Ставлю на голосування поправку 50 Юлії Володимирівни Тимошенко. Комітет її відхилив. Юлія Володимирівна наполягає на її врахуванні. Прошу голосувати.

«За» – 102.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 164 авторства Юлії Володимирівни Тимошенко. Така сама ситуація: комітет відхилив, Юлія Володимирівна просить її врахувати. Прошу голосувати.

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 293 авторства Тимошенко. Комітет її відхилив. Юлія Володимирівна наполягає на врахуванні поправки. Прошу голосувати. Це поправка 293.

«За» – 98.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступну поправку 382. Та сама ситуація: поправка авторства Тимошенко, комітет її не врахував, Тимошенко просить поставити її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Ставлю на голосування поправку 457 авторства Тимошенко. Комітет її відхилив. Автор просить поставити її на голосування для врахування. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступну поправку 464 авторства Тимошенко. Комітет її відхилив. Автор наполягає на голосуванні поправки для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

І завершальна поправка 570 Тимошенко Юлії Володимирівни. Комітет її не врахував. Автор наполягає на голосуванні поправки для врахування.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу народних депутатів голосувати за поправку 570.

«За» – 98.

Рішення не прийнято.

Поправку залишено відхиленою.

Наступна поправка 12 Гриб. Дайте, будь ласка, слово народній депутатці пані Гриб.

ГРИБ В.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 105, Луганська область, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, поправка 12 про те, що нам необхідно зробити все можливе, щоб ворог зрозумів, що він буде відшкодовувати всі завдані збитки, починаючи ще з 2014 року.

Я не можу зрозуміти, чому ми обмежуємо наших громадян, які постраждали ще з 2014 року, і надаємо право на компенсацію, починаючи з 2022 року. Це незрозуміло.

Дуже вас прошу проголосувати за цю поправку. Це дасть зрозуміти нашим громадянам зі сходу, що ми також дбаємо про них, що ми їх не відокремлюємо. Якщо вже у міжнародних судах приймаються подібні рішення про те, що агресія почалася з 2014 року, то мені незрозуміло, чому ми цього не робимо.

Дуже прошу підтримати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

МОВЧАН О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пані Гриб. Ми у жодному разі не відкидаємо необхідності компенсації збитків людям, які втратили своє житло з 2014 року, з початку російської агресії проти України. Але цей законопроект про технологію, яка вже застосовується з початку повномасштабного вторгнення. Це стосується кількох мільйонів людей, які втратили житло, і через відповідний реєстр, де обліковуються втрачене житло і збитки, через портал «Дія» працює ця технологія обліку і відшкодування. На жаль, вона не була застосована в 2014 році, але ми розв'яжемо цю проблему також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на цій поправці?

Ставлю на голосування поправку 12 Гриб. Комітет її відхилив. Аргументи сторін ви почули. Будь ласка, прошу визначатися та голосувати.

«За» – 108.

Рішення не прийнято.

Усі висловилися щодо своїх поправок? Можемо переходити до голосування законопроекту в цілому? (*Шум у залі*). Хто там ще?

Юлія Леонідівна Клименко. Будь ласка. Боже, я не побачив вас, перепрошую. Скільки у вас поправок, Юліє Леонідівно?

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). У мене 170 поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А скільки будете ставити на голосування?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Руслане Олексійовичу, вибачте, у мене, на жаль, не було можливості... Мене не покликали ні на засідання комітету, ні на засідання робочої групи, ні на обговорення цього законопроекту, незважаючи на те, що в мене 170 поправок. Я так розумію, авторський колектив під керівництвом пані Шуляк вирішив, що в цьому немає необхідності. Тому в мене немає іншого варіанта, як виступити щодо цих поправок у залі. Прошу дати мені можливість висловитися щодо моїх 170 поправок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, можливо, є така пропозиція, я ж розумію, що все рівно поправки згруповані щодо якихось речей... Це ж 170 поправок...

КЛИМЕНКО Ю.Л. Руслане Олексійовичу, із задоволенням, але питання в тому, що законопроект великий, до нього подано десь 725 поправок, моїх лише 170, і це без урахування тих, які потрібно ставити на голосування для підтвердження. Вважаю, що я маю право як народний депутат України, як людина, яка має досвід державної служби, пропонувати те, як буде діяти такий закон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Святе право. Починаємо з назви номера поправки.

Назвіть номер першої поправки, яку ви просите поставити на голосування. Юліє Леонідівно, який номер поправки?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Першою буде поправка 3.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 3.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Хочу почати з того, що, на жаль, цей законопроект, як і багато законопроектів, що стосуються відбудови, зміни цільового призначення землі, державних будівельних норм, обговорюється в абсолютно закритому режимі. Немає обговорення ані з народними депутатами, ані з громадськістю, ані

з громадянами, тому немає жодного іншого виходу, як почати говорити про це у сесійному залі та порушувати дискусію.

Прошу мою першу поправку 3 поставити на голосування для врахування. Її було відхилено, тому що вона стосується компенсації, про яку я скажу під час розгляду наступної поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 3 народної депутатки Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Яка наступна ваша поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 10.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 10.

КЛИМЕНКО Ю.Л. У поправці 10 говориться про термін «компенсація». Цим законопроектом визначається термін «компенсація», а не «відшкодування шкоди» чи «покриття збитків». Наприклад, можна надати громадянам додаткові виплати, коли їм виповниться 80 років або компенсувати вартість лампочок чи ще щось. Так от, компенсація є внутрішньою виплатою держави громадянину, це не є підставою для репарації у майбутньому.

Тому, шановні народні депутати, термін «компенсація», який є в цьому законопроекті, фактично обмежить можливість держави Україна отримувати у майбутньому репарації, відшкодування збитків з російської федерації. Тобто це внутрішні відносини між громадянином і країною, державою Україна. У принципі, цей термін...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 10 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 23. Так от, продовжуємо про компенсації. У цьому законопроекті говориться про те, що компенсація (увага!) для відшкодування збитків буде виплачуватися виключно за житло лише громадянам України, які втратили житло або його було пошкоджено з 24 лютого 2022 року. Тобто у законопроекті фактично визнається, що війна почалася з 2022 року, а не з 2014 року. І збитки, які держава-агресор російська федерація завдала нашій країні, теж починають рахувати з 2022 року. Отже, фактично визнається, що війна

в нас почалася з 2022 року. Велика помилка закладена у цей законопроект, адже в Україні не існує жодних інших законів про репарації, відшкодування збитків з російської федерації. Це міг бути єдиний такий закон і, на жаль, його неправильно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Леонідівно.

Ставлю на голосування поправку 23 народної депутатки Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 102.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 24. У ній, як і в поправці 23, говориться про те, що в нашій країні війна почалася у 2014 році. Громадяни України однакові, і ті, які зараз живуть на окупованих територіях Криму, Донбасу, а також частково окупованих Запорізької, Херсонської та інших областей, і ті, які проживають на неокупованих територіях. У нас немає різних категорій громадян, усі громадяни України мають права, які повинні трактуватися законом однаково. Не можна розділити українців на категорії: одним виплачувати компенсацію за завдані збитки, а іншим не виплачувати, тому що це порушення насамперед базових прав українців і порушення Конституції України.

Шановні колеги, прошу підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 24 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановний пане спікере, прошу все-таки автора законопроекту і голову підкомітету давати відповіді. Моя наступна поправка 30.

Скажіть, будь ласка, чому в цьому законопроекті обмежуються права? Українців фактично розділяють на категорії першого та другого сортів. Чому компенсація за завдані збитки повинна виплачуватися тільки за житло виключно на неокупованих територіях і лише з 2022 року? Скажіть, будь ласка, чому така сегрегація? Чому таким законом мають порушуватися базові права всіх українців і Конституція України? Дуже хотілося б все-таки отримати відповідь, а не відмовчання. Жодної відповіді, на жаль, ніхто з авторів цього законопроекту не дав. Хотілося б почути відповідь принаймні в залі. Тому велике прохання: дайте, будь ласка, відповідь, щоб я не просто тут говорила сама із собою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надаю слово представнику комітету, тому що пан Мовчан точно не відмовчується. Будь ласка.

МОВЧАН О.В. Дякую. Юліє Леонідівно, насправді, скоро буде рік, як ми прийняли цей законопроект у першому читанні, 1 квітня 2022 року. З того часу понад 2,5 тисячі українців (це підтверджені дані), хто втратив своє житло, скитаються по Україні, по світу. У них немає нормальних умов для проживання. Цей законопроект – це насправді дуже великий і складний продукт.

Немає найкращої практики, *best practice*, у світі, яку можна було б взяти і імплементувати для цього кейса в Україні. Тому законопроект дуже змінено. Ваші поправки важливі, їх частково було враховано в суті законопроекту, але за формою їх відхилено.

Давайте не будемо тримати 2,5 мільйона українців без житла, внутрішньо переміщених осіб у заручниках і приймемо цей законопроект у другому читанні, а вже потім дискутуватимемо про те, як до нього вносити зміни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 30 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 34. Пане Мовчан, звертаю вашу увагу, що в нас на сьогодні за даними Організації Об'єднаних Націй 14,3 мільйона внутрішньо і зовнішньо переміщених українців. Усі вони потребують підтримки держави, поновлення пошкодженого житла, а також отримання нового. Тому в нас не 2,5, а 14,3 мільйона таких людей, і це не враховуючи тих, які постраждали і виїхали з 2014 року.

Безумовно, ми приймемо цей законопроект. Але те, що ви зараз робите єдиний законопроект, у якому говориться про репарацію, відшкодування завданих збитків російською федерацією, настільки вузьким, призведе до того, що ми взагалі не отримаємо репарації від російської федерації, тому що буде заявлено: українці самі визначили, що вони хочуть репарацію за завдані збитки з 2022 року, і тільки за житло. Ви заганяєте себе в глухий кут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 34 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 39.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 39. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. У поправці 39 говориться про те, що фактично отримується компенсація, як я вже сказала, тільки за житло. Скажіть, будь ласка, що будуть робити люди, які повернуться в Україну, або ті, що переїхали всередині країни, 14,3 мільйона, отримавши квартири, які вони не можуть продати протягом п'яти років, без створення робочих місць, без розвитку бізнесу, без додаткових стимулів для того, щоб отримати роботу? Ви перетворюєте житлові квартали в гетто, тому що вам не потрібно піклуватися про українців, вам треба, щоб забудовники побудували житло. Це єдина, власне кажучи, мета цього законопроекту. Якби ви піклувалися про українців, ви дбали б про створення робочих місць, про ліквідацію корупції, про те, щоб житло будувалося вже 11 місяців тому. Ви 11 місяців тримали цей законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 39 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 40. І я хочу почути відповідь пана Мовчана. Скажіть, будь ласка, коли і як будуть збиратися дані про збитки юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців, про збитки за нежитлові приміщення? Скажіть, будь ласка, коли будуть збиратися дані про ці збитки? Я не кажу про те, коли будуть виплачуватися компенсації за збитки, розумію, що виплат не буде, тому що в нас немає достатньо бюджетних коштів. Але скажіть, будь ласка, як і коли дані будуть збиратися?

Дякую за відповідь. Пане Мовчан, я хочу почути відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко. Будь ласка, пане Мовчан, коротко.

МОВЧАН О.В. Юліє Леонідівно, дуже хотілося, щоб ми могли всім відшкодувати завдані збитки, зокрема юридичним особам, за знищені підприємства і так далі. Але сьогодні наша першочергова проблема – гуманітарна. Люди живуть у жахливих умовах, їм треба дати хоча б надію, щоб вони не їхали з України. Далі ми будемо вирішувати питання і юридичних осіб, і фізичних осіб – підприємців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 40 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Я так розумію, що далі поправка 41, Юліє Леонідівно?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Точно, пане спікере.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вже стежу за вами.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Вона стосується того самого. Пане Мовчан і пане спікере, я не говорю про виплати, розумію, що в нашої держави немає коштів навіть на виплату за житло всім, тому що якби вони були, ви побудували б житло і в Ірпені, і в Бучі, і в Бородянці, віддали б гроші тим людям, які переїхали з Маріуполя. Але 11 місяців, поки не розглядався цей законопроект, з 1 квітня 2022 року, вас це питання не хвилювало, а тепер захвилювало. То в мене запитання: скажіть, будь ласка, я не кажу про виплати, я кажу про те, чому ви не можете зібрати первинну інформацію про збитки, які були завдані юридичним особам, зокрема, щодо нежитлових приміщень, підприємств тощо? Це первинний збір документації, що в бухгалтерії називається первинна документація, яка є базою для податкових перевірок потім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 41 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 42, я правильно розумію?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Точно. Моя поправка 42 стосується того, що всю інформацію, яку ви зібрали про фізичних осіб, юридичні підприємства, житлові та нежитлові об'єкти, рухоме майно, потрібно консолідувати і представити як єдину претензію до російської федерації, на основі якої будуть отримуватися компенсації від російської федерації, репарація та багато всього іншого. Власне кажучи, цю поправку було відхилено.

І взагалі, посилення, згадування, будь-які поправки або текст стосовно репарації, що повинна заплатити російська федерація, і консолідованої позиції України перед російською федерацією були виключені з цього тексту.

Дайте, будь ласка, відповідь, чому ви на користь російської федерації виключили норму про консолідовану претензію з тексту цього законопроекту? Чому ми як Україна не пред'являємо консолідовану претензію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко позиція комітету, пане Мовчан.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, насправді, цей законопроект не про репарацію, він стосується процедури обліку реєстрації збитків за житло, які були завдані насамперед фізичним особам. У законопроекті максимально спрощена процедура того, як люди будуть подавати заяви про відшкодування збитків і як вони будуть конвертувати свої житлові сертифікати у нерухомість, це про інше. Ту проблему, про яку говорите ви, треба розв'язувати, але не цим законопроектом, а іншим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 42 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 48. Шановний пане Мовчан, якщо ми збираємо інформацію про таку важку категорію, як житло, і тільки з 2022 року, то це значить, що виплати російської федерації будуть не 100 відсотків, а 20 відсотків. А все, що зараз заморожено країнами-партнерами, міжнародними організаціями, тобто державні та приватні активи і кошти російської федерації, фактично буде видаватися тільки у маленькій кількості. Чому? Тому що ви більше не просите, тому що ви не збираєте інформацію про великий обсяг збитків для того, щоб пред'явити це і заявити на політичному і юридичному рівнях про всю компенсацію Україні від російської федерації (репарацію), що вже зараз, враховуючи збитки, завдані під час окупації Криму і Донбасу з 2014 року, досягатиме, думаю, 1 трильйона доларів. Це не...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставимо на голосування поправку 48 народних депутатів Клименко, Василенко та інших. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 60.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 60.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 60 стосується того самого. Вона про те, що дія цього проекту закону звужена виключно до житла. І ми розуміємо, чому це так. Тому що все інше вам нецікаво: нецікаво розвивати підприємства, нецікаво залучати інвестиції, нецікаво нічого. Вам треба побудувати житло, ми це усвідомлюємо. Але, шановні колеги, нам треба створювати робочі місця і розуміти, яку роботу ми будемо пропонувати людям, одному мільйону тих, які зараз за нас воюють на передовій. У нас один мільйон людей, які нас захищають. Немає жодної програми, немає жодного розуміння того, як будуть створюватися ці місця. І за таким законом жодні інвестори не прийдуть, репарації не буде. Фактично з'являться просто величезні гетто, які будуть створені лише для того, щоб було побудовано безперспективне житло, яке потім нічого не вартуватиме і нікому не буде потрібне, тому що його вартість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олексію. Є якісь думки у відповідь? Будете відповідати?

МОВЧАН О.В. Так. Насправді, у нас створено відповідний фонд ліквідації наслідків збройної агресії, який може формуватися за рахунок різних джерел, і це не лише репарація. Законопроект, який ми сьогодні розглядаємо, не про репарацію, а про те, як людям дати житло і зробити так, щоб вони перебували не в шкільних класах, де живуть по 12 чоловік чи чотири сім'ї, а в квартирах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 60 народного депутата Клименко та інших. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 69.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 65.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Так. Повертаюся до своєї тези, що насправді в Україні немає жодного іншого законодавства щодо компенсацій, репарації, збору інформації про збитки і пред'явлення консолідованої претензії України до російської федерації для отримання компенсацій за завдані збитки, репарації. Його не існує, пане Мовчан. І такий закон повинен був стати базовим для того, щоб ми все-таки це зробили. На цю мить немає жодної роботи на законодавчому рівні щодо цих документів.

Наш законопроект, який був поданий у 2020 році щодо агентства, яке опікувалося б цими репараціями, збором та отриманням інформації про збитки з 2014 року, пролежав у комітетах і не розглядається в цьому залі уже три роки. І ви мені говорите, що немає жодного законопроекту? Вам навіть у голову не прийшло його...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз скажіть, будь ласка, номер поправки, бо поправка 65 – не ваша. Поправка 69, так? Вона ваша.

Будь ласка, представнику комітету.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, ми з вами можемо розробити відповідний законопроект, враховуючи сучасні обставини України, а не ті, які були три роки тому, як консолідувати інформацію про знищені підприємства та інші об'єкти, як її подати для відшкодування збитків, завданих російською федерацією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 69 народного депутата Клименко та інших. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 70. Ми, безумовно, розробимо цей законопроект, тому що у нас немає іншого варіанта. Якщо фракція монобільшості підтримає цей кастрований законопроект, який стосується тільки житла, – це буде, звісно, ваша політична відповідальність і ви говоритимете своїм виборцям, як їм жити далі у тих гетто, які ви збираєтеся для них побудувати. Як приклад, за таким законом маріупольці, які виїхали і не можуть довести, що їхній будинок знищений, не будуть отримувати жодних компенсацій, а маріупольці, які залишилися, зрадили Україну і одержують зараз зарплату в російській федерації, будуть отримувати. Ви заклали в цьому законопроекті можливість подачі через портал «Дія» на основі «сателітних», а саме супутникових знімків заяв для отримання компенсацій. Скажіть, будь ласка, як ви будете доводити, яка будівля в Маріуполі зруйнована, а яка не зруйнована, якщо люди, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Насправді, з виборцями ми здебільшого говоримо про те, як допомагати великій кількості внутрішньо переміщених осіб, які живуть у не належних умовах, як і чим доставляти продуктові набори, як організувати прихистки. Це те, що насамперед відбувається в мирних містах. Тому я прошу... Нині всі народні депутати стали волонтерами і багато хто із них працює з ВПО, і ви розумієте, в яких умовах живуть ці переміщені особи. Цей законопроект про покращення для них умов, а не про будівництво нового житла. Вони можуть взяти житловий сертифікат і поміняти його на вже збудоване житло будь-де в країні. Це про нормальні умови, стандарти життя людей. Усе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 70. Комітет її не врахував. Прошу голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 71.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 71.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановний пане Мовчан, вашим законопроектом передбачено, що надається два види компенсації: перший – це грошові кошти на спеціальному банківському рахунку, який буде заблоковано і використання якого на сьогодні незрозуміло, тобто, що і як людина може з ним зробити, порядок не розписаний; другий – це житлові сертифікати, що будуть надаватися людям, які втратили квартири. Так от, перші гроші будуть надаватися людям, які втратили садові і дачні будинки, а ті, хто втратив квартири, отримають житлові сертифікати, які незрозуміло, як перетворити на готівку, бо, хочу вам сказати, на вторинному ринку не можна нічого купити за житлові сертифікати, а можна купити лише за готівку.

Скажіть, будь ласка, чому ви зробили таку сегрегацію? Ті, у кого були великі і гарні дачі по 1 тисячі квадратних метрів, отримають компенсацію грошима, а ті, у кого були однокімнатні малосімейки в...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 71. Позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Кошти на рахунках стосуються будівництва житлових будинків. Тобто, якщо ви хочете жити не в квартирі, а побудувати будиночок, то буде встановлено відповідний порядок Кабінетом Міністрів України, як будувати за ці кошти собі будиночок. Якщо ви хочете жити в квартирі, то є відповідний житловий сертифікат, який буде у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, конвертуватися на первинному чи вторинному ринку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 71 народного депутата Клименко та колег. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 71.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми її щойно проголосували.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Вибачте, поправка 72.

Повертаючись до питання про сертифікати, давайте чітко роз'яснимо колегам, які, найімовірніше, не читали детально цей законопроект, що таке житлові сертифікати.

Для того щоб отримати житловий сертифікат, вам треба спочатку отримати позитивне рішення вашої місцевої комісії, яка створена з ваших місцевих депутатів, які зазвичай, наприклад у Київській області, походять від будівельного бізнесу. Це, так би мовити, окрема ремарка. Так от, сидять ці депутати, створена

ця комісія, яка спочатку повинна прийняти позитивне рішення про те, щоб виплатити вам кошти, вірніше, надати житловий сертифікат. Потім цей житловий сертифікат передається до незрозумілої юридичної особи, яка не визначена таким законом, а просто зазначається як юридична особа, не банківська чи фінансова установа, а юридична особа.

Скажіть, будь ласка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 72 народних депутатів Клименко, Василенко... *(Шум у залі)*. Що? Відмовляється від відповіді, що ж поробиш. Може, хочуть перепочити.

Ставлю на голосування поправку 72. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, пані Юліє.

КЛИМЕНКО Ю.Л. А я поясню, що таке юридична особа, норма про яку прописана однією строчкою. У законопроект ввели...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз, це яка поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Вибачте, поправка 73.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 73.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Так от, норма про юридичну особу в цьому законопроекті прописана однією строчкою. Ця юридична особа буде оперувати мільярдами, і не гривень, а доларів. Ця юридична особа – не фінансова, не прописана в законопроекті, а буде визначена Кабінетом Міністрів України, через неї будуть пропускати мільярди доларів наших із вами податків, донорських коштів, конфіскованих активів російської федерації. І ця юридична особа без будь-якої процедури буде визначати, кому виплачувати гроші, а кому ні.

Скажіть, будь ласка, що це за юридична особа? Дайте, будь ласка, відповідь. Я хочу почути і зрозуміти, для протоколу, що це за юридична особа, що це за компанія, яка буде мати право пропускати через себе мільярди доларів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будете відповідати?

МОВЧАН О.В. Так. Пані Юліє, поправки 72 і 73 про інше. Вони про те, щоб компенсувати втрати за рухоме цінне майно: автомобілі, мотоцикли, а не про юридичну особу. Юридична особа – це виконавець відповідних норм у законодавстві про надання компенсацій. Це юридична особа, визначена Кабінетом Міністрів України, і у жодному разі не йдеться про якісь приватні організації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 73 народного депутата Клименко. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 74.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Неважко здогадатися.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Так от, у поправці 74 говориться про те, щоб кошти, крім бюджетних, а саме платників податків, які спрямовуються зараз 100 відсотків на нашу армію, також додатково дозволялося спрямовувати на ваші програми, які ви тут відстоюєте, житлові сертифікати, і навіть донорські кошти, міжнародні кошти, кошти, отримані внаслідок репарації, конфісковані кошти ліквідованих активів російської федерації, монетизовані різними країнами та спрямовані до України. Чомусь у запропонованому вами законопроекті немає гармонізації: в одному блоці говориться про те, що кошти можуть спрямовуватися будь-які, а в іншому блоці, що виплати здійснюються в межах бюджетних призначень, тобто виключно бюджетними коштами...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Насправді, до другого читання є відповідна стаття 13 «Джерела фінансування компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна». І це кошти державного бюджету, кошти міжнародних фінансових організацій, міжнародна технічна допомога, репарація, стягнення з російської федерації та інші джерела.

Мені здається, в законопроекті дуже чітко визначено, за рахунок чого будуть відбуватися виплати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 74 народного депутата Клименко. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 82. У ній говориться про те, що Кабінет Міністрів України, який взагалі-то є органом виконавчої влади, за останні 11 місяців перейняв функції всіх гілок влади: від судової та законодавчої до виконавчої. Він став таким, знаєте, універсальним інструментом, чомусь у нас немає розподілу влади. Так оце Кабінет Міністрів України, на якому, на жаль, багато

гріхів і в якому зараз (ми це дізнаємося з журналістських розслідувань і багатьох інших джерел інформації) є багато корупції та функціонують два з половиною міністри, насправді, буде встановлювати додаткові категорії громадян, які отримуватимуть компенсації.

Скажіть, будь ласка, відколи це Кабінет Міністрів України може доповнювати законодавство, яке ми з вами тут приймаємо і де чітко визначено, хто буде реципієнтом цих компенсацій? Чому Кабінет Міністрів України доповнюватиме...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, поправка 82 про іншу редакцію назви статті 2. Дякую, але це не про додаткові критерії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 82 народного депутата Клименко та інших. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтримано.

Яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 86. Усього 725 поправок, тому ми десь на початку.

Пане Мовчан, я вам хочу сказати, що наш діалог, я вам про одне, а ви мені про інше, – це типові дебати, коли я вам на тему, а ви мені про форму. Безумовно, потім форма з'явиться і стане зрозуміло, хто бенефіціар цього законопроекту.

Але все-таки, коли я запитую, незважаючи на поправку, я хотіла б почути відповіді по суті. Чому одна категорія громадян буде отримувати компенсації, а інша – ні? Чому житлові сертифікати видаються на незрозумілу юридичну особу? Я вас запитую: хто ця юридична особа? Дайте мені, будь ласка, чітку відповідь. Мені не потрібно... Я хочу своїм виборцям у Бучі та Ірпені, у багатьох регіонах сказати, через яку юридичну особу і як вони будуть отримувати готівку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, ми ж із вами почали з форми, тому що по суті вам треба було б попрацювати або запропонувати позиції до останньої редакції законопроекту, її ніхто не ховав. Була робоча група в комітеті, плюс створена нова робоча група для опрацювання тих питань, які ще залишилися невирішеними цим документом, і саме на її засіданнях ми можемо вирішувати питання. А зараз ви кажете, що я переводжу вас до форми.

Ми тримаємо 2,5 мільйона українців, які втратили своє житло і зафіксували це, у заручниках, дискутуючи про те, як назвати компенсацію – відшкодуванням чи ні. Ну, це не дуже чесно щодо ВПО.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 86 народного депутата Клименко та колег. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Далі, Юліє Леонідівно, дайте здогадаюся, поправка 92, так?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 92. Шановний пане Мовчан, безумовно, наратив, про те що 2,5 мільйона громадян чекають на житло, прекрасний хоча б тому, що ви і ваша партія тримали цей законопроект 11 місяців. Аж 11 місяців! Ви не дбали ні про кого і вам було однаково, і зараз ви згадали про 2,5 мільйона громадян, які виїхали, і будуть виїжджати. Знаєте, чому? Тому що оренда в Польщі дешевша, ніж оренда в Україні, і ніхто її, на жаль, в Україні не покриває, як ви розповідаєте, як ви дбаєте. А ті містечка, які ви побудували в Київській області з утеплювачем стін 50 міліметрів, то навіть при плюс 16 там холодно, я вже не кажу, що вони без кухонь, без можливості дітям десь там перебувати, без спільних кімнат. Отже, коли ви говорите, що дбаєте про українських громадян, перестаньте, будь ласка, красти і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, ваша поправка про отримання відшкодування підприємцями. Цим законопроектом не передбачається отримувачів компенсації – підприємців, він про житло. Житло ми маємо будувати і давати можливість людям переїжджати і жити в нормальних, якісних умовах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 92 народного депутата Клименко. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 94. Повертаємося до житлових і нежитлових приміщень.

Пане Мовчан, ще раз скажіть, будь ласка, коли, яким законом і у який спосіб буде визначатися компенсація для юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців, фізичних осіб, які мали нежитлові приміщення, цінне рухоме майно, я говорю не про машини і мотоцикли, не про *BMW* чи останні *Maserati*, які приходять вам

у голову, а про те, що в людей були оформлені комбайни, трактори на фізичних осіб, і це були їх засоби для існування, для того, щоб вони могли вести фермерське господарство. Воно, на жаль, не оформляється в Україні на юридичну особу. Тому у мене запитання: коли всі ці юридичні і фізичні особи отримають компенсацію, а також в якому законі вони будуть зазначені і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, такий закон нам треба розробити і прийняти. У цьому законопроекті того, про що ви сказали, не вказано, він стосується іншого.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 94 народного депутата Клименко та колег. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна поправка, Юліє Володимирівно. Ой, будь ласка, Юліє Леонідівно. Наступна поправка 96, я правильно розумію?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Юлія Володимирівна пішла, зараз тут Юлія Леонідівна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я виправився, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 112.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 112?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Так, пане спікере, поправка 112. Вона про те саме, компенсації людям. І хочу вам сказати, що ми підходимо до того, що компенсації видаватимуться грошовими коштами за садові будинки на спеціальні банківські рахунки, які будуть з обмеженим використанням.

Скажіть, будь ласка, пане Мовчан, як і коли буде розроблена процедура того, як будуть використовуватися ці гроші і чому про неї немає нічого в законопроекті? Тому що люди, які отримують грошові кошти навіть на заблокований рахунок, м'яко кажучи, будуть у кращому стані, ніж ті, які отримують житловий сертифікат, і незрозуміло, коли вони його зможуть монетизувати через вашу чарівну юридичну особу, яку ви уникаєте називати. Не банківську чи фінансову

установу, а юридичну особу, яку буде знову-таки визначати Кабінет Міністрів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, коротко позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, перше, я – Мовчán. Просто нам ще довго дискутувати, щоб ми не помилялися.

Друге. Я вже відповідав на ваше запитання стосовно того, чим відрізняється особа, яка сама будує для себе будинок, і чому їй не потрібні сертифікати від особи, яка заїде в уже побудоване житло, якій дають сертифікат для обміну його на квадратні метри.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 112 Юлії Леонідівни Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна ваша поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 123, пане спікере. Партія монобільшості вирішила обмежити права громадян, українців, вчергове тим, що вона обмежує термін подачі заяви часом дії воєнного стану плюс один рік, 12 місяців. Уявіть собі, ви, наприклад, вимушені були поїхати з дитиною або з двома дітьми за кордон і не можете повернутися в Україну. Через портал «Дія», безумовно, можна подавати заяву, і це гарний аргумент. Проблема в тому, що тільки 30 чи 40 відсотків громадян користуються порталом «Дія», а інші, на жаль, – паперовими документами. Тому обмеження часом дії воєнного стану плюс один рік – це, м'яко кажучи, непристойно. Якби можна було зробити термін хоча б п'ять років для громадян, які повертаються з полону, поранені, не можуть оформити спадщину, тому що їх сім'я була вбита чи вони перебувають за кордоном і не можуть поїхати та подати документи, чи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юліє Леонідівно, цю поправку враховано частково. Може, ми не будемо ставити її на голосування чи ставити?

Поправку враховано частково, однак Юлія Леонідівна вимагає повного врахування своєї поправки.

Ставлю на голосування пропозицію пані Клименко щодо поправки 123.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, прошу.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 128. Я пропоную створити все-таки комісії не на місцевому рівні, які все рівно, як би нам не хотілося чистої політики, на жаль, будуть складатися з людей, які матимуть свої інтереси в громадах. Ці люди будуть зацікавлені в тому, щоб будівництво вели свої або певні підрядники, а також у тому, щоб вкотре нагріти руки; як ми бачимо, зараз відбуваються гучні скандали в Сумській області, де люди, призначені вашою владою, розкрадають гуманітарку.

Скажіть, будь ласка, чому ви відхилили мою поправку, якою пропонується створити єдине агентство, яке може збирати інформацію про збитки і пред'являти потім претензію від імені України, щоб отримати репарацію і компенсації від росії? Чому ви це так розпорошили, що потім неможливо буде пред'явити єдину консолідовану претензію?

Дякую. Хочу отримати відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко.

МОВЧАН О.В. Фізично будь-яке агентство не зможе оцінити, а точніше валідувати реальність збитків такого обсягу, на жаль, і такого досвіду у світі ні в кого немає. Тому ми децентралізували модель, закладену в законопроекті, для того, щоб вона була ефективною і щоб люди реально змогли отримати компенсації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Васильовичу.

Ставлю на голосування поправку 128 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 130. Наші сили слабшають, бачите? Усе менше і менше голосів. Насправді, я хочу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. То може зробимо з цього висновки, Юліє Леонідівно?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Ні, пане Руслане, ми підемо далі. На жаль, мало хто читає важкі і великі законопроекти, тому треба їх обговорювати в залі. І треба їх обговорювати із суспільством, бо воно не зрозуміє, чому одним виплатили компенсацію, а іншим не виплатили, чому одним дали гроші, а іншим дали житловий сертифікат і відправили до незрозумілої юридичної особи. Це питання справедливості, яке стоїть зараз і буде стояти після війни дуже серйозно. На жаль, ми далі продовжуємо плодити законопроекти і регуляції, які є несправедливими для однієї категорії громадян на відміну від іншої.

Власне кажучи, ця поправка стосувалася країни-агресора. Чи отримають росіяни і білоруси компенсацію так само, як і українці? Наприклад...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, ваша типова поправка, зміст якої постійно повторюється в тексті, стосується заміни слів «надання компенсації» на «відшкодування шкоди». Давайте ми не будемо багато разів її повторювати, це не те, про що ви сказали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це поправка 130, якою пропонується слова «надання компенсації» замінити словами «відшкодування шкоди».

Ставлю на голосування поправку 130. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 43.

Рішення не прийнято.

Яка наступна поправка, Юліє Леонідівно?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 137. Шановний пане Мовчан, на жаль, закони не пишуться для конкретної влади, вірніше, на щастя, для конкретних міністрів, а пишуться на багато років. І такий закон про компенсацію буде діяти в Україні і з вами, і після вас і мене, і через багато років, десятки років, на жаль, тому що ми маємо великі збитки і великі руйнування. Я вам хочу сказати, для вас, звичайно, неважливо компенсація чи відшкодування збитків, а для громадян, які будуть платити зі своїх кишень, тому що вони не отримають із репарації, і ми всі будемо сплачувати зі своїх кишень за відшкодування збитків, які завдала російська федерація, отут буде цікаво. Коли ви кажете, що це неважливо і вам дуже весело, то я вам скажу, весело не буде, тому що це мільярдні збитки, відшкодування за які ми не зможемо отримати внаслідок репарації і конфіскації російських активів. Займайтеся насамперед цим і будьте уважні до кожного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Це знову така сама поправка про заміну слів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 137 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Поправка 140, така сама. Будь ласка, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 140. Повертаємося до компенсації. Знаєте, ви запитуєте колег із іноземних парламентів, власне кажучи, про те, коли вони заморожені активи конфіскують, монетизують і спрямують до України, а вони у відповідь запитують: «А у вас є законодавство? Ви його прийняли? Що ви від нас хочете? За які збитки ви хочете відшкодування?». То відшкодування за пошкоджені дороги, житло, підприємства чи екологічні збитки, непрямі, тобто збитки, коли росія користується ресурсами Криму, Донбасу, природними ресурсами, які є мільярдними? Ви все це вичистили із законопроекту, зробивши послугу російській федерації. Іншого закону ви не прийняли і не приймете, тому що три роки цей законопроект лежить, і ви його не розглядаєте. І це політика спрямована на те, щоб зменшити відшкодування збитків, репарації. Тому компенсації мають значення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Компенсації мають значення, але ви пропонуєте замінити слово «компенсація» на слово «відшкодування». Добре.

Дивіться, я просто готовий дискутувати з вами довго, оскільки трошки розбираюся в цивільному праві та знаю, про що говориться у статтях 22 і 23 Цивільного кодексу України. І саме компенсація (термін від латинського *compesatio* – згладжування) застосовується тоді, коли неможливо точно вирахувати, коли відшкодування шкоди передбачено статтями 22, 23, 82 Цивільного кодексу України, де основний принцип повноти відшкодування. Думаю, що ви повноту відшкодування навряд чи забезпечите з таким підходом, тому давайте серйозніше до цього ставитися. Це просто була репліка професора цивільного права.

Ставлю на голосування поправку 140. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 142.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та сама.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Це поправка 142, а була поправка 140.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, просто зміст той самий.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Дивіться, я з вами готова сперечатися щодо компенсації. Знаєте, чому? Тому що ви абсолютно правильно сказали, є відшкодування шкоди, яке визначається до копійки, а є компенсації, які взагалі по загалям.

Цим законопроектом ([№ 7198](#)) визначається конкретна компенсація за завдану шкоду, до копійки, тому що вам видають гроші або житловий сертифікат,

в якому написано, що він виданий, наприклад, Клименко Ю.Л. на суму 38 тисяч 454 гривні 49 копійок. І це дуже чітко відшкодування шкоди, а потім компенсації. На жаль, можна, звичайно, довго говорити, що нам треба компенсації за те і за се, але нормами цього законопроекту визначається дуже чітка і конкретна грошова компенсація за...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 142 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 41.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 144.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона знову така сама, Юліє Леонідівно. Ну, давайте...

КЛИМЕНКО Ю.Л. Прекрасно. Дивіться, цей законопроект переписаний майже на 90 відсотків, тому номери поправок, на жаль, інколи не відповідають суті... А знаєте, чому? Тому що комітет взяв і фактично переписав законопроект своїми поправками. Вибачте, будь ласка, давайте або процедуру змінимо, або будемо обговорювати, або ще щось. На жаль, за вами не встигаєш: комітетськими поправками переписується суть законопроекту від початку і до кінця.

Так от, починаючи від компенсацій. Компенсація буде, чітко визначено, з розрахунку за один квадратний метр знищеного житла. Знаєте, в законопроекті до першого читання був цілий абзац щодо компенсації і як вона визначається, а тепер це хутко перевели на рівень Кабінету Міністрів України...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 144. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 39.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, перед тим, як я дам вам слово, просто, дивіться, ви так прекрасно сформулювали поправку 128, за яку ми голосували і якою пропонуєте в тексті законопроекту слово «Комісії» замінити словами «Національне агентство України з питань подолання наслідків збройної агресії» у відповідних відмінках – усе зрозуміло. А стосовно компенсації ви розкидали пропозицію по всьому проекту. Ви бачите, що ця позиція не знаходить підтримки залу. Я вас прошу пропустити ці поправки, щодо яких ми, по суті, вже визначилися, для того щоб з повагою ставитися одне до одного. Юліє Леонідівно, якщо можна.

Будь ласка, Юліє Леонідівно, який номер поправки?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 150. Знаєте, повага починається з того, що якщо люди представляють іншу концепцію, іншу політичну позицію, а також поправки, то їх як мінімум вислуховують під час засідань робочих груп підкомітетів і комітетів (*Оплески*). З цього починається повага, пане спікере, а до цього – це неповага. Тому давайте будемо слухати поправки по черзі.

А ця поправка про те саме, компенсацію. Кабінет Міністрів України через голови всіх: Верховної Ради України, бюджетного комітету, наявних фінансових ресурсів буде визначати те, скільки грошей вам дадуть за один квадратний метр вашого знищеного житла. І ми знаємо, як це визначається, можна подивитися з 2014 року, як це було, подивитися методики і хто отримує справедливую ціну за знищений квадратний метр, а хто – ні. І це маніпуляція. Такі параметри, як квадратний метр, як чітке визначення за що буде платитися, повинні бути виписані в законі і не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 150 народної депутатки Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, перед тим, як я дам вам слово, дивіться, я саме тут хочу вас підтримати, я з вами абсолютно погоджуюся, що ці дискусії повинні проводитися на рівні комітетів. Але я дуже прошу, якщо так не сталося, ну, це неправильно – вже 408 народних депутатів України тримати для того, щоб вести дискусію, яка мала пройти в комітеті (*Шум у залі*).

Я не до вас звертаюся, а до Юлії Леонідівни. Можна я завершу? Дякую.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 155. Пане спікере, я в цьому залі за три роки ніколи не зловживала ані виступами щодо поправок, ані «законодавчим спамом». Я не знаю, як треба було розглядати цей законопроект, щоб довести до ситуації, коли ми з вами тут сидимо, слухаємо і не отримуємо відповіді, на жаль, пане Мовчан, тому що ви не даєте її на жодне конкретне запитання, що наводить на думку про те, що ви або не розумієте, або не читали законопроект, або просто не хочете казати вашим колегам, які не читали його і не знають, що сотні мільярдів доларів компенсації будуть дренажити через юридичну особу, яка визначатиметься Кабінетом Міністрів України, що не є найпрозорішим органом у нашій країні, зокрема під час воєнного стану.

Будь ласка, розкажіть своїм колегам, як ви бачите надання компенсації, через яку юридичну особу. Дякую. Дайте, будь ласка, конкретну відповідь, я намагаюся отримати її вчергове.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, він може відповідати щодо поправки. Поправкою 155 пропонується слова «отримувачем компенсації» замінити словами «особою, яка отримує відшкодування шкоди».

Позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Ми вже цю поправку обговорювали, її відхилено.

Щодо юридичної особи, вибачте, будь-які процедури відповідно до законодавства мають виконувати якісь органи, визначені Кабінетом Міністрів України. Якщо ви хотіли б, то вам доручили, але такого не можна робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 155 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 156. Поправка цікава: про оцінку майна. Оцінка майна за цим законопроектом де-факто не відбувається. Тобто вам, як я сказала, за пошкоджене житло нададуть квадратні метри, помножені на вартість, визначену Кабінетом Міністрів України.

Про що це? Про те, що Кабінет Міністрів України, не оцінюючи ваше майно, те, що було всередині і так далі, надасть вам компенсацію в один квадратний метр вартості, тобто, наприклад, 400, 300 або 200 доларів. Що ви зможете купити за це і як жити, незрозуміло.

У мене одне запитання: скажіть, будь ласка, чому ви не проводите оцінку майна? У вас є спеціальний орган – Фонд державного майна України, є всі методики, є Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні». Чому не відбувається оцінка пошкодженого майна і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 156 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 162.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знову про компенсацію, так? Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Так, абсолютно. Законопроект називається про компенсацію, розумієте, тобто він весь стосується компенсації. І проблема в тому, як вона буде надаватися, кому, через які компанії, через які юридичні особи. І так, це все стосується компенсації. То скажіть, будь ласка, щодо компенсації: чому ви видаєте грошові кошти тим, у кого житло знищено, наприклад, садовий будинок, і чому не видаються грошові кошти за квартири? Хоча це теж можна зробити,

наприклад, перевести гроші на спеціальний банківський рахунок, який заблокований. Чому цього не відбувається?

Скажіть, будь ласка, чому одним видаються житлові сертифікати, на які вони можуть купити тільки житло, що вже збудовано або будується, або у новому житловому будівництві, буде колись зведено, а інші можуть отримати кошти і розпоряджатися ними як завгодно, в принципі? Тому що таким законом, коли його буде прийнято, нічого не обмежено...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 162 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка? Поправка 165.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 165. Вона про знищене або пошкоджене майно. Для знищеного майна передбачені грошові компенсації або житлові сертифікати, для пошкодженого майна в цьому законопроекті взагалі немає жодної процедури, тому що повноваження щодо вирішення цього питання знову-таки віддали Кабінету Міністрів України.

Я вам хочу сказати, що на сьогодні діє постанова Кабінету Міністрів України про пошкоджене майно і про порядок виплати компенсації. Жодної гривні за цей період відповідно до цієї постанови виплачено не було. Я не знаю, чому це відбувається, можливо, тому що Кабінет Міністрів України неправильно виписав постанову або громадяни не знають, як це робити. Але скажіть, будь ласка, чому весь розділ цього законопроекту щодо пошкодженого майна, який був до першого читання, виключено під час підготовки до другого читання і фактично всі повноваження щодо пошкодженого майна, якого буде 80 відсотків, передані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Насправді, було виключено саме тому, що в законі має бути позиція про те, що порядок компенсації за пошкоджене майно визначає Кабінет Міністрів України, бо там дуже багато нюансів, і це предмет взагалі окремого регулювання законом або підзаконним актом. Ми вирішили, що це буде підзаконний акт.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 165 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 167. Взагалі цей блок поправок про створення комісій місцевими органами влади, які фактично будуть приймати рішення щодо знищеного майна, компенсації за знищене майно, вірніше, щодо того, кому їх видавати, а кому не видавати, і на основі цього рішення буде видаватися житловий сертифікат.

Ми вже говорили про те, що комісії будуть створюватися з представників місцевих органів влади. Можливо, це має сенс, тому що, дійсно, пошкоджень по всій країні багато, і створювати одне централізоване відомство дуже складно, бо треба мати розуміння ситуації в регіонах. Але ці комісії фактично ніким не регулюються, ніяк не контролюються і їх рішення не підлягає оскарженню. Немає де-факто процедури оскарження рішень, які прийняли ці комісії, бо якщо вони прийняли позитивне рішення, то воно затверджується виконавчим комітетом протягом п'яти днів, а якщо людина не згодна з вартістю або з тим, що їй...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це поправка 167. Правильно, Юліє Леонідівно? Коротко позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Насправді, завдання комісії не є складним, вона має валідувати на основі переліку документів таке: чи було це майно, чи воно дійсно знищено, чи воно належало заявнику, і все.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 167. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 171. Ця поправка, як і багато інших моїх поправок, стосується подачі документів, їх розгляду, того, що комісія своїм волонтаристським рішенням може, наприклад, призупинити розгляд документів людини, яка їх подала, тому що там чогось не вистачає або вона не може надати документи, бо вони згоріли, як і більшість, на жаль, документів у знищеному майні. Коли людина тікає в бомбосховище або бачить, що її житло горить, вона не бере із собою документи, а тікає, і документи згорають всередині.

Знов-таки дискретні повноваження цих комісій дозволяють приймати будь-які рішення – призупинити чи не призупинити. Ці рішення також не мають послідовності щодо пільговиків, про яких ми будемо говорити далі. Тому питання того, де і як оскаржуються рішення цих комісій і чому вони наділені такими великими повноваженнями...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Це знову технічна поправка про заміну слів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 171. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 173. Я так розумію, що слова в законопроектах не мають значення, судячи із того, що ми вже годину тут чуємо. Тому, власне кажучи, переходимо далі до обговорення комісій.

Так от, комісії, які прийняли рішення про те, що, наприклад, ваше знищене житло коштує стільки-то і вам повинні видати документ, де буде написано, що ви маєте отримати житловий сертифікат або гроші на банківський рахунок, якщо у вас садовий будиночок, можуть складатися не тільки з депутатів або представників місцевих органів влади, до складу цих комісій можуть залучатися відповідно до цього законопроекту експерти, оцінювачі, спеціалісти з архітектури, взагалі є великий перелік тих, хто може бути в цих комісіях. Крім того, кількість людей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 173 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 179. Нею, власне кажучи, уточнюються абсолютно некоректно виписані норми про те, куди людина може вкладати гроші. Тобто вона може їх вкладати, вірніше, використовувати житловий сертифікат, який потім буде конвертуватися через невідому юридичну особу, для придбання первинного чи вторинного житла. Процедура знову-таки абсолютно не виписана, але, враховуючи, що є можливість вкласти в первинне житло, фактично це кабала для людей, тому що вони не розуміють, коли отримають гроші, а не житлові сертифікати, якими не можна заплатити ні за первинне, ні за вторинне житло, можна заплатити тільки грошима. Жодної гарантії, що і коли людина отримає гроші за житловим сертифікатом немає, як і немає чіткого визначення, що таке первинний ринок. У зв'язку з цим я вам хочу сказати, що може...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 179 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 43.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 181. Ця поправка, як і мої попередні, про те, що компенсація повинна надаватися не тільки на придбання житла, яке ти можеш коли-небудь потім купити на первинному чи вторинному ринку. Визначення «житлове приміщення» більш розширене і чітке щодо того, куди і як вкладатися. Зокрема, у нежитлові приміщення, які можуть належати фізичним особам, тому що фізичні особи можуть мати у власності не тільки житло, але й нежитлові приміщення. Чому на нежитлові приміщення не видається компенсація незрозуміло, до того ж, враховуючи, що, на жаль, фізично по факту дуже багато приміщень є житловими, а юридично вважаються нежитловими чи навпаки. Тобто це абсолютно неузгоджена позиція у цьому законопроекті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 181 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 37.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, може, трошки... (*Шум у залі*). Ні?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Якщо ви хочете закрити засідання, я не проти, це ваше право як спікера.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не можу закрити засідання, така цікава дискусія, Юліє Леонідівно. Поправка 183, давайте.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 183. Вона про те, що майно буває не тільки знищеним, воно може бути і пошкодженим. Знову-таки положення про те, як компенсується пошкоджене житло (насправді, в Україні буде 80 відсотків саме пошкодженого житла), визначається тільки Кабінетом... Коли у вас в будинку знесло вікна чи один кут, чи там якусь прибудову, то це пошкоджене житло, якщо є фундамент і на ньому можна будувати – це пошкоджене житло. На жаль, цим законопроектом взагалі категорія пошкодженого житла не розглядається. У ньому про це нічого не зазначається, лише передаються всі повноваження...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, тільки коротко.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, ваша поправка знову про рухоме цінне майно, а не про те, що ви сказали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 183. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 33.

Рішення не прийнято.

Яка наступна поправка, Юліє Леонідівно? Поправка 188, я вам підказую. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 188 знову про компенсації.

Знаєте, про що йдеться в цьому законопроекті? Про те, що компенсації, насправді, більшість людей не побачить, тому що право виплати цієї компенсації передається юридичній особі, яка визначається Кабінетом Міністрів України, і немає процедури, за якою вона буде виплачувати чи не буде виплачувати. Будь-якої миті ця юридична особа може призупинити виплати і повідомити, що у вас є житловий сертифікат, виданий комісією, але немає грошей в бюджеті. Ми розуміємо, що завтра великі гроші від донорів, репарації не з'являться. Так, у нас є скромні гроші з бюджету, до якого ми всі сплачуємо. І, власне кажучи, цей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 188 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 26.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

З процедури? Давайте, Артуре Володимировичу.

Артур Володимирович Герасимов – з процедури.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Хотів би звернути вашу увагу, що була негласна домовленість між керівниками депутатських фракцій і груп, що засідання триватиме не більше чотирьох годин у зв'язку із заходами безпеки, бо ми ж розуміємо, що вже весь світ, зокрема росіяни, знають, що засідання іде і ми перебуваємо в цьому залі. Чому ви зараз його продовжуєте, я не знаю. Чесно кажучи, чого ми і просили всі ці речі записати в постанову, яку сьогодні ви ставили на голосування без цих пунктів, тому що негласна домовленість про те, що тривалість засідання має бути чотири години плюс-мінус – це негласна домовленість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, дивіться, я, мабуть, відкрию таємницю Регламенту Верховної Ради України, що постанова набере чинності тоді, коли я її підпишу, тобто з моменту, як я її підпишу. Зараз ми працюємо з тих питань, які є. Це перше. Ви ж мене запитали, я готовий вам відповісти.

Друге. Стосовно перебування тут. Я теж прихильник того, щоб ми цивілізовано підійшли і вирішили всі ці питання, поставили сьогодні проміжну крапку і готувалися до наступного засідання, але святе право народного депутата ставити свої поправки на голосування. Я не можу цьому перешкоджати.

Стосовно чотирьох годин. Ще раз, ми говорили: чотири години або до завершення розгляду питань порядку денного. Саме така домовленість була досягнута на засіданні Погоджувальної ради. І тому ми очікуємо... (*Шум у залі*). Можна я все-таки буду визначати? Будете тут, на моєму місці, будете визначати.

Будь ласка, Юліє Леонідівно. Поправка 188.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 188.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона вже була, ми її щойно проголосували, ви неуважна.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 195. Це ваше святе право визначати, коли і як закривати засідання, хоча це, в принципі, неправильно, тому що ви бачите, що в залі мало людей. І навіть, якщо я зніму всі поправки, то, власне кажучи, для прийняття законопроекту все рівно немає голосів. Тому давайте продовжувати далі, оскільки, я так розумію, засідання не закривається, хоча ви можете це зробити.

Переходимо до поправки 195, яка, як і всі попередні поправки, стосується компенсацій. Так от, компенсації будуть надаватися, щоб ви розуміли, і комісії будуть створюватися не тільки на територіях, підконтрольних Україні. У законопроекті записано, що комісії будуть створюватися також на окупованих територіях.

Як ви собі уявляєте, пане Мовчан, у який спосіб буде створено комісію, наприклад, у Мелітополі, для того щоб визначити знищене житло...

МОВЧАН О.В. Законопроект не стосується створення комісій на окупованих територіях, це неможливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 195 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 26.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, поправка 200.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 200. Пане Мовчан, я хочу процитувати комітетську поправку щодо комісій на окупованих територіях. У ній зазначається: «протягом двох місяців з дня опублікування цього Закону забезпечити:

створення та функціонування комісій з розгляду питань щодо надання компенсації (у тому числі комісій для розгляду заяв про надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна, які знаходяться на територіях територіальних громад, які розташовані в районах проведення воєнних (бойових) дій та перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) відповідно до переліку, затвердженого центральним органом виконавчої влади)...

Ви – автор цієї поправки, де чітко зазначається, що створюються комісії на територіях, на яких ідуть бойові дії або які перебувають у тимчасовій окупації. Скажіть, будь ласка, як ви будете створювати комісії на цих територіях? Я вам прочитала цю поправку з порівняльної таблиці до другого читання.

МОВЧАН О.В. Пані Юліє, комісії створюються на підконтрольній території, фізично вони не можуть дістатися до окупованих територій. Але люди,

працівники органів місцевого самоврядування, виконавчих комітетів, військово-цивільних адміністрацій, працюють тут. Сьогодні у нас є відповідні органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим, у нас є і працюють обласні адміністрації в екзилі, так би мовити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 200 Клименко. Комітет її відхилив, на жаль. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 24.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, бачите, потенціалу немає, давайте хоча б через одну. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 202. Дивіться, я не проти того, щоб ми могли взагалі зняти всі ці поправки. Питання: а) у вашому комітеті, який не запрошує авторів поправок; б) у робочих групах, куди не запрошуються автори поправок і в) у концептуальній проблемі цього законопроекту.

Законопроект після прийняття буде стосуватися 30 відсотків наших громадян. Тому, коли ви говорите, що це неважливо, що поправки треба зняти, що не треба про нього говорити, але це буде стосуватися (увага!) 30 відсотків наших громадян, 14 мільйонів, які повинні повернутися в якесь житло – або у своє, або в новозбудоване – і отримати роботу, а також мільярдів доларів, євро і фунтів, які міжнародні донори та іноземні уряди можуть допомогти нам отримати від російської федерації, оскільки 350 мільярдів заморожені...

Скажіть, будь ласка, невже це неважливо, щоб цей законопроект обговорити за поправками одна за одною. Чому ви примушуєте ваших колег голосувати всліпу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, можна? Дивіться, я вже говорив, що перші два зауваження, які ви сказали, абсолютно слухні. І я звертаюся до керівників комітетів із закликом зробити все для того, щоб народні депутати могли провести цю дискусію у вас на засіданнях комітетів і не переносити обговорення в зал, тому що зал не повинен ставати заручником того, що десь комітет не доопрацював.

Але я також хочу попросити вас: давайте не робити заручниками весь зал, цих людей, які багато в чому погоджуються. Давайте ми не... (*Шум у залі*). Секундочку, я ж завершу. Юліє Леонідівно, якщо можна, давайте, справді, знайдемо можливість хоча б не повторювати однотипні поправки, щодо яких зал уже висловився. Ви все можете сказати в межах нових поправок. Просто таке прохання до вас, щоб ми із вами знайшли порозуміння.

А поки я ставлю поправку 202 (правильно, Юліє Леонідівно?) на голосування. Комітет її так само відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка? Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 207. Шановні колеги, безумовно, правильно, що зал не повинен слухати всі поправки, а мали слухати комітет і робочі групи. Але, на жаль, ви робите все для того, щоб засідання і комітетів, і робочих груп були закритими. Тому у нас, народних депутатів з опозиції, немає іншого варіанта, як пропонувати наші ідеї та політичну позицію в залі. Вибачте, будь ласка, але доведеться слухати те, що доведеться.

Так от, повертаючись до комісії на окупованих територіях і у зонах бойових дій. Ви правильно кажете, що деякі (увага!) місцеві органи влади мають свої представницькі органи або призначені на неокупованій території, але майно на окупованій території і під бойовими діями. Як ви будете визначати оцінку, квадратні метри, пошкоджено воно чи знищено, хто надаватиме вам зараз дані, наприклад, з Бахмута, Маріуполя, Бердянська або інших міст? Скажіть, будь ласка, як це буде відбуватися? Це велика корупційна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 207 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 23.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 212. Вона теж про компенсації. І знаєте, у чому проблема з компенсаціями вчергове? У тому, що немає пільг під час подання заяв і надання компенсацій для наших воїнів, які нас зараз захищають, для ветеранів, для дітей-сиріт, які, крім того, що залишилися, наприклад у Маріуполі, зі знищеним чи пошкодженим майном, із вбитими батьками, так вони за цим законопроектом не мають жодної пільги взагалі, їх заяви не будуть розглядатися першими, а у порядку черги. Так от, якщо в цієї дитини-сироти, наприклад, є призначений опікун або є всі документи, то вона може подавати заяву, інакше буде бовтатися в кінці всіх тих, хто прибіжить із документами на свої тисячометрові будинки і отримуватиме компенсації. Скажіть, ви вважаєте це справедливим, пане Мовчан?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 212 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 24.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, прошу.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Пане спікере, поправка 215. Розумієте, я пропускаю зараз, о 14 годині 30 хвилин, засідання комітету, але не пропускаю поправку. Я пропускаю засідання комітету, на якому буде розглядатися питання про зняття Миколи Тищенка, заради того, щоб українські громадяни отримали все-таки

інформацію про... (*Шум у залі*). Не треба знімати, хай буде? Як скажете. Мій голос, на жаль, не буде враховано на засіданні комітету, тому... Я вважаю, що компенсації для українських громадян – це набагато важливіше і необхідніше для справедливості і встановлення миру, ніж розборки між українцями після війни, після припинення воєнного стану.

Моя позиція: ми повинні розробити такі закони, тому тут і сидимо, слухаємо одне одного, щоб потім українці, які повернуться із фронту, діти-сироти, які прийдуть з-за кордону, забули про чвари між собою, не давали хабарі членам комісій і забудовникам, не давали юридичні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, поправка 215 про те, щоб слова «надання компенсації» замінити словами «відшкодування шкоди», знову.

Ставлю на голосування поправку 215. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 22.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, ви пропускаєте знатний івент на засіданні комітету.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Я знаю, пане Руслане, це дуже важливо. Але це ваш колега і ваша політична відповідальність, тому, ну, так би мовити, вам вирішувати, що робити з паном Миколою Тищенком. Впевнена, що на засіданні нашого комітету не буде достатньо голосів для того, щоб його зняти, тому насолоджуйтеся вашим колегою і далі.

А тепер переходимо до компенсацій. Ми говоримо зараз про пільговиків і розуміємо, що люди, які втратили житло і найбільше його потребують, – це ті, у кого були квартири і у кого ці квартири були єдиним житлом. Моя пропозиція все-таки пріоритетувати в обмежених ресурсах надання компенсації. Оскільки у нас, дійсно, на всіх грошей немає, першочергово компенсацію мають отримати ті, для кого будинки і квартири були єдиним житлом, де вони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 217 Клименко Юлії Леонідівни. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати (*Шум у залі*). Я зараз дам вам слово, Іване Григоровичу.

«За» – 27.

Рішення не прийнято.

Кириленко Іван Григорович попросив слова, я так розумію, з мотивів чи з процедури. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний Руслане Олексійовичу, дякую, що ви трошки порушили регламент і дали мені

слово, перервавши розгляд законопроекту, але хочу, щоб ви почули те, що я скажу. Руслане Олексійовичу!

Ну, ситуація непоказна, дійсно, і вам незручно, і доповідачу, і, тим паче, автору поправок. Я от уважно стежу за дискусією: слухайте, та вона ж серйозні речі говорить, друзі! І доповідач просто відбивається, хоча йому вже незручно відбиватися, бо речі говоряться серйозні. Але ці серйозні речі повинні розглядатися на засіданні комітету. Руслане Олексійовичу, треба трошки провчити.

Я пропоную і Юлії Леонідівні, і вам компромісний вихід, бо жодне рішення зараз не буде прийнято, хоч ми і до поправки 700 дійдемо, тому що людей мало: надати Юлії Леонідівні на наступному пленарному засіданні 3 хвилини для виступу, а цей законопроект направити на повторне друге читання до комітету. Провчити треба комітети (*Оплески*). Так не можна! Ну, народного депутата не запросили з принциповими поправками, як таке може бути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Шановні колеги... (*Шум у залі*). Ви хочете відреагувати? Позиція комітету чи позиція автора?

МОВЧАН О.В. Дійсно, не дуже добре з'ясовувати стосунки в залі засідань Верховної Ради України. Давайте так: це неполітичний законопроект, тут технічні норми, які потрібні для того, щоб люди, які сьогодні живуть цілими сім'ями в неналежних умовах, у класах і коридорах навчальних закладів, гуртожитках, непристосованих для цього, мали хоча б надію отримати нормальні умови життя, за нормальними стандартами жити. Не було такого, що ми комусь відмовили в тому, щоб почути його позиції або когось принципово не заслуховували. Концепція інша, яка виходить із практики, із того, як сьогодні збираються дані. Я дуже хотів би, щоб багато пропозицій Юлії Леонідівни були враховані, я їх поділяю, але це мають бути інші законопроекти, не треба все в одне пхати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 221, Юліє Леонідівно? Чи, може, все-таки ми...

КЛИМЕНКО Ю.Л. Руслане Олексійовичу, дивіться, є принципові позиції, які посилять цей законопроект. Моя мета не знищити законопроект, а щоб у нас із вами, у народних депутатів, тому що ми всі одне, не було потім проблем із таким законом, яким фактично дискримінуються українці, дискримінується Україна в її правах отримати репарації та компенсації, посиляється абсолютно непотрібний політичний меседж нашим партнерам, що ми хочемо тільки трошки грошень на житло, а не всі 750... чи 1 трильйон на відбудову, а також абсолютно дискримінуються наші воїни, діти-сироти. Крім того, відповідно до нього потім необхідно буде з цієї компенсації заплатити 19,5 відсотка податків, до цього ми з вами ще не дійшли. До того ж ним фактично надається можливість місцевим органам влади

виступати замовниками, забудовниками, без документів, що буде призводити до скандалів і до різних чвар всередині.

Ми чого хочемо? Миру і спокою чи знову мати додатковий?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 221 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 22.

Рішення не прийнято.

Поправка 224. Юліє Леонідівно, правильно?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 224. Вона стосується компенсації, як і все в цьому законопроекті. Власне кажучи, є інший бік, який вам як юристу буде дуже цікавий, а саме: відступлення від знищеного житла в обмін на гроші. Тобто для того, щоб отримати гроші, житловий сертифікат або будь-що, ви повинні як власник майна, власник житла спочатку відступити від нього.

Скажіть, будь ласка, де ви бачили українських громадян, які віддадуть право на своє житло до того, як отримають гроші? На що це розраховано? На те, що люди відписуватимуть своє пошкоджене чи знищене майно, а потім, коли-небудь, коли у бюджеті будуть гроші, то отримуватимуть їх? Як ця процедура буде діяти? Вона абсолютно невисписана в цьому законопроекті та не може бути передбачена Кабінетом Міністрів України, тому що це базові права і приватна власність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, але ж це поправка знову про заміну слів «надання компенсації» на «відшкодування шкоди». Я просив би, щоб ви все-таки доповідали по поправках. У вас є інша концепція, ви абсолютно правильно говорите, що вас мали вислухати на засіданні комітету. Але давайте в залі будемо говорити по поправках для того, щоб розуміти, про що голосуємо. Це неправильно – говорити про одне, коли поправка про інше. Це, по-перше, нечесно і, по-друге, суперечить Регламенту Верховної Ради України, де зазначається, що промовець зобов'язаний доповідати по поправці. Так передбачено Регламентом Верховної Ради України. Давайте все-таки... Ми цю поправку поставимо на голосування, але я просив би надалі все-таки доповідати по поправках, це було б правильно.

Ставлю на голосування поправку 224 Юлії Леонідівни Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 19.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна ваша поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 226. Руслане Олексійовичу, я з вами згодна, безумовно, треба доповідати по поправках, але почніть, будь ласка, з комітету, який не повинен робити свої комітетські поправки як одну на весь законопроект.

Якщо є поправки, то маємо розглядати по поправках, а не блоками, де фактично переписується весь законопроект. Давайте почнемо з роботи комітетів, її поліпшення, тоді ми, безперечно, будемо дуже плідно працювати, бо претензії до мене, що я хочу, щоб зал мене почув, тоді як комітет має право переписати законопроект своїми поправками, не приймаються. Демократія і рівні права одні для всіх, розумієте, незалежно від того чи ти в комітеті, чи ти не в комітеті, тому що тут усі народні депутати мають рівні права і обов'язки. І мій обов'язок донести інформацію, зокрема для протоколу і під запис, щоб українські громадяни, коли буде прийнято закон про компенсацію, знали, хто і за що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 226 Клименко Юлії Леонідівни. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 232. Вона стосується комісій. Як ми уже говорили, комісії будуть створюватися місцевими органами влади, які перебувають не тільки на підконтрольній території, а також на окупованій або там, де ведуться бойові дії.

У мене запитання. Скажіть, будь ласка, чим окупована територія Мелітополя відрізняється від окупованої території Криму? Ви позбавили можливості... У нас є робочі органи, які можуть приймати рішення про компенсації, наприклад у Криму. Чому ви нормами цього законопроекту дали можливість громаді в Запоріжжі отримувати компенсації, а в Криму – заборонили? Скажіть, будь ласка, у чому така принципова позиція? Я хочу отримати відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко щодо поправки 232. Хоча вона, заради правди, знову про заміну слів «надання компенсації» на «відшкодування шкоди». Будь ласка.

МОВЧАН О.В. Цей законопроект стосується компенсації за втрачене, знищене житло після введення воєнного стану, після повномасштабного вторгнення. Так, війна почалася в 2014 році, але завдяки прийняттю цього законопроекту ми вирішуємо найбільший обсяг завдань саме щодо кількості ВПО.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 232. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Я хочу, щоб поставили поправку 233 авторства Мовчана на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми спочатку ідемо, як завжди, по...

КЛИМЕНКО Ю.Л. Ну, ми ж ідемо по черзі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, не так, у нас завжди такий порядок: спочатку свої поправки, а потім – для підтвердження.

КЛИМЕНКО Ю.Л. За поправкою 232 іде поправка 233.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє, дивіться, ми завжди домовлялися, що працюємо за таким порядком: спочатку ставлять свої поправки, а потім – для підтвердження.

КЛИМЕНКО Ю.Л. А де це написано? З ким домовлялися?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це парламентська традиція, що визначена в Регламенті Верховної Ради України.

КЛИМЕНКО Ю.Л. На жаль, це дуже подвійні стандарти парламентської традиції. Не хочеться далі розвивати цю тему, а хочеться все-таки поставити поправку 233 на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, дивіться, я хотів би, щоб ви завершили зі своїми поправками, ми саме розглядаємо ваші поправки. Яка ваша наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Я маю право про таке попросити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Після того, як ми розглянемо всі поправки, які комітет відхилив.

КЛИМЕНКО Ю.Л. А чому так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, так.
Юліє Леонідівно, яка ваша наступна поправка. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Моя поправка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. От ми і завершили обговорення.
Юліє Леонідівно, яка ваша поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Я кажу, поправка 233 для підтвердження. Я хочу, щоб її поставили на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз кажу: спочатку відхилені поправки, а потім працюємо з поправками, які...

КЛИМЕНКО Ю.Л. Пане Руслане, тоді давайте закриємо засідання і комітет спокійно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, давайте ми вислухаємо все, що ви хочете сказати.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Абсолютно. Я хочу сказати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені дуже цікава ця дискусія.

КЛИМЕНКО Ю.Л. ...прошу поставити поправку 233 на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, ми спочатку пройдемо поправки, які відхилені. Якщо у вас більше немає поправок, ми перейдемо до поправок для підтвердження.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Ні, я маю поправки, я просто іду за нумерацією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, Юліє Леонідівно, річ у тому, що, можливо, хтось ще хоче поправки, які раніше були, поставити. Ви їх зараз позбавляєте цього права, якщо за нумерацією. Тому що фактично ви...

КЛИМЕНКО Ю.Л. Я не позбавляю права.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, секундочку.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Вони можуть бути у залі і спокійно ставити поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, ми як домовилися? Ми дали 3 хвилини Юлії Володимирівні виступити комплексно щодо своїх поправок і проголосували за них. Ми дали пані Гриб виступити щодо своїх поправок, попри те, що її поправка 12 чи 11, не пам'ятаю, стоїть набагато раніше, ніж поправки Юлії Володимирівни.

Ви зараз ідете по своїх поправках по черзі. Тепер ви просите поставити поправку для підтвердження, позбавляючи права інших народних депутатів, можливо хтось хоче повернутися до поправки, яку було враховано першою чи

другою. Чому ви так поводитеся, я не знаю. Я все-таки хотів би завершити з вашими поправками.

Юліє Леонідівно, який номер вашої поправки? Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Пане Руслане, ви абсолютно неправі, тому що народні депутати, оскільки засідання не закрито, повинні бути в залі і ставити свої поправки по черзі... Я ж не перестрибую на поправку 12 чи раніше, а йду за нумерацією. Тому ваше подвійне трактування розгляду законопроектів у другому читанні викликає питання. Зрозуміло, що вам треба, скажемо так, виконати волю монобільшості, але, на жаль, це дуже несправедливо щодо інших народних депутатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я виконую роль у парламенті. І я ще раз хочу підкреслити, що, по-моєму, жодного разу не давав...

КЛИМЕНКО Ю.Л. Будь-який парламентарій може поставити поправку 233 і далі на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безперечно. Пройдемо всі поправки, які відхилені...

КЛИМЕНКО Ю.Л. Я хочу, щоб поставили поправку 233 на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, пройдемо поправки, які відхилені, і тоді розглядатимемо поправки, які враховані. У вас немає більше поправок, які ви хочете...

КЛИМЕНКО Ю.Л. У мене є. У мене багато поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді продовжуємо, будь ласка. Які ваші поправки, відхилені, на жаль, комітетом, ви хочете поставити на голосування для врахування?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Так, добре. Тоді я щодо цього звернуся до регламентного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, ви вже говорите третю хвилину, а ми не чуємо вашої поправки. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Хочу звернути увагу на поправку 238. Це моя поправка, це не поправка 233 пана Мовчана, хоча ви абсолютно несправедливо позбавили мене права поставити її на голосування для підтвердження, розуміючи, що в залі недостатньо для неї голосів. Ви фактично застосовуєте подвійні стандарти

до народних депутатів більшості та опозиції. Це дуже несправедливо і, думаю, що ті, хто говорить про реформу парламенту, повинні зауважити на цьому.

І так, я прошу поставити на голосування для врахування відхилену поправку 238, яка знову-таки стосується компенсацій, комісій і всього, що з цим пов'язано. Також хочу звернути увагу на те, що місцеві органи влади (це до уваги органів місцевого самоврядування) будуть фінансувати ці комісії, ваші забаганки, зі своєї кишені. Тобто люди, які постраждали, наприклад у Маріуполі чи будь-де...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 238 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 19.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 246. Так от, повертаючись до комісій. Місцеві органи влади і місцеве самоврядування після вашої такої кількості законів, які позбавили їх додаткових доходів і передбачили для них багато розходів, ще будуть платити за комісії, які прийматимуть рішення щодо компенсації за житло. Ці комісії будуть фінансуватися, і не тільки комісії, а і їх діяльність, а саме: отримання додаткових документів, оцінка, будь-які консультації, все, що визначено таким законом, місцевими органами влади. А це, у свою чергу, ніщо інше, як місцеві податки, які платяться цими ж (увага!) постраждалими громадянами. Тобто громадяни, у яких знищено житло, будуть сплачувати податки на утримання комісій, щоб вони розглядали заяви щодо компенсацій за знищене житло. Ви вважаєте це справедливим? Чи все-таки з державного бюджету повинні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 246 Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Ще багато поправок. Можемо зустріти вечір тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасна компанія, Юліє Леонідівно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Прекрасна компанія, можемо подискутувати про демократію, яка в цьому законопроекті відсутня.

Пане Руслане, ви завжди виступаєте за дотримання Конституції, законів і прав. Цим законопроектом порушуються всі конституційні норми щодо прав громадян, порушуються базові принципи рівності громадян, українців, які живуть

в Маріуполі, Бучі, на Закарпатті або які вимушено переїхали за кордон. Відповідно до норм цього законопроекту вони не матимуть рівних прав, проходитимуть дуже складні процедури, під які їх «заганяють» не лише з метою того, щоб побудувати житло, яке, можливо, їм не потрібне. Можливо, людина хоче отримати компенсацію і побудувати магазин, а, можливо, їй треба компенсацію за квартиру, щоб відкрити магазин і створити робочі місця.

Чому цим законопроектом, на фінансування якого передбачаються мільярди, ви обмежуєте права громадян?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 253. Правильно, Юліє Леонідівно? Дивіться, у вас тут реально класна поправка. Я навіть за неї зараз проголосую. Але якби ж ви говорили по суті поправки, розумієте?

Коротко позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу лідерів, членів фракцій і груп, які знімають на відео зал, знімати в тому числі й сектори ваших фракцій і груп, щоб бачили, скільки є присутніх і ваших. Це буде чесно.

Поправка 253 народного депутата Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися шляхом голосування.

«За» – 29.

Рішення не прийнято.

Бачите, ви мене збили. Я за наступну проголосую. Я перепрошую. Зарухуйте мій голос «за». Я напишу на себе лист (*Шум у залі*). Голосувати за проект закону? Давайте.

Юліє Леонідівно, наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 253. Ця поправка говорить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ми її щойно проголосували.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Ми голосували поправку 249.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене відмічена поправка 253

КЛИМЕНКО Ю.Л. Ми голосували поправку 253? Прекрасно. Тоді поправка 259, а поговоримо про поправку 253.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

КЛИМЕНКО Ю.Л. У поправці 253, яку ми проголосували і за яку ви обіцяли проголосувати, але не проголосували, пропонується, щоб громадяни не сплачували податків з отриманих компенсацій. Але комітет і робоча група вирішили по-іншому. Вони вирішили не лише примусово дати непотрібне житло, а ще й оподаткувати ці компенсації податком у розмірі 19,5 відсотка. Тобто всі громадяни, які, можливо, отримують компенсації за житло потрібним чи непотрібним житлом, житловими сертифікатами або, наприклад, грошима, сплачуватимуть 19,5 відсотка податку, при чому одразу, а не тоді, коли отримують житло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 259 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 29.

Рішення не прийнято.

Наступна, Юліє...

З процедури?

Яценко – з процедури. Будь ласка.

ЯЦЕНКО А.В. Шановні колеги! Шановний пане спікері! Давайте ми зараз закриємо засідання, бо в залі лише 20-30 людей. Абсолютно абсурдна ситуація. Відбувається профанація засідання. Було б правильно зараз закрити його, а на наступному пленарному засіданні повернутися до розгляду цього законопроекту. Прошу підтримати цю пропозицію.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поставити на голосування?

ЯЦЕНКО А.В. Разом із законопроектом, щоб так уже... *(Сміх у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельмишановний пане Яценко, я хочу вас здивувати. Сьогодні ми проголосували, що пленарне засідання не закриваємо, воно триває протягом всього періоду воєнного стану. Треба трохи вникнути в ці речі. Це перше.

Друге. Щоб прийняти інше рішення треба проголосувати в залі. Я думаю, зал не стане підтримувати такого рішення. Тому ми не марнуємо час, ми розглядаємо в парламенті дуже важливий законопроект з дуже важливими поправками і висловлюємося з цього приводу. Нехай буде соромно не тим, хто в цьому залі, а тим, кого в цьому залі немає. З вашого дозволу, я продовжу засідання.

Юліє Леонідівно, продовжуємо дискусію. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 263. У поправці 263, як і в усіх, йдеться про компенсації, про їх види. Відповідно до норм цього законопроекту вид компенсації вибирає собі не людина, а комісія. Тобто, якщо ви чемна людина, можливо, щось там гарне зробили комісії, то отримаєте компенсацію грошима, а якщо ви не

чемна людина, не є лояльною до комісії, то отримаєте компенсацію житловим сертифікатом, який ви, можливо, через 5-10 років поміняєте на гроші, коли вам це житло, може, буде й не потрібне, бо вирішили залишитися, наприклад, в Португалії, розуміючи, що власна країна вам нічого запропонувати не може – ні житла, ні роботи, ні школи. Питання: чому ви дали можливість комісіям визначати спосіб оплати за знищене житло, а не людині дати вибрати самій?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, справді класна дискусія. Але поправка знову про заміну – «компенсація» на «відшкодування». Ну, чесно, ну, не можна так (*Шум у залі*). Я розумію.

Будь ласка, позиція комітету.

МОВЧАН О.В. Це правда, поправка про інше. Серйозно, ви знущаетесь і над законопроектом, який дуже важливий, і над парламентом. Давайте не підмінити поняття і не говорити про те, чого тут не написано.

Пані Юліє, можливо, якихось ваших ідей, на жаль, не врахували в оновленій концепції, але це не означає, що кожен, чії поправки не врахували, має ставити їх на врахування. Тут понад 700 поправок. Це несправедливо насамперед до наших громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 263. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 23.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, який номер наступної поправки?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 266. Пане Руслане і пане Мовчан, ваші подвійні стандарти мене дивують. Тому що, коли ми розглядали законопроект про «Енергоатом», ми розглядали 700 поправок, коли ми розглядали законопроект про землю, ми розглядали 2000 поправок, колись ми розглядали і 5000 поправок. Зараз ви стоїте і мені розказуєте, закриваєте рота. А я вас дуже прошу звернути увагу насамперед на роботу вашого комітету, вашого підкомітету, на роботу колективу авторів цього чудового законопроекту, який не врахував 50 відсотків інтересів українських громадян, і я тут вам розповідаю, що саме не врахував. Це мій святий обов'язок. Бо, коли українські громадяни зрозуміють, що їх ошукали в черговий раз, тому що комусь хочеться створити якісь схеми через юридичні особи і побудувати житло, тоді ви будете відповідати і політично, і юридично, бо те, що ми зараз обговорюємо, буде зафіксовано в протоколі і залишиться на багато років. Тому що те, що ви робите, абсолютно несправедливо для...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, я одного не зрозумів: до чого тут я і подвійні стандарти? Ми розглядаємо законопроект відповідно до процедури.

Поправка 266 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Ми уважно вислуховуємо аргументацію, яка повністю не пов'язана із сутністю поправки. Чемно слухаємо, голосуємо. У чому подвійний стандарт, Юліє Леонідівно?

Ставлю на голосування поправку 266. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, скажіть номер вашої наступної поправки.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 268. У ній ідеться про спосіб компенсації. Пане Мовчан, вже вдруге чи втретє запитую вас: чому одні отримують гроші за свої маєтки, а інші – житлові сертифікати? Чому немає ніякої процедури на отримання людьми житлових сертифікатів і перетворення їх на гроші, щоб купити або інвестувати?

За твердженням ваших колег, які, можливо, готували, можливо, читали цей законопроект, грошей на всіх не вистачає. Тому юридична особа визначатиме, кому видавати, а кому не видавати, призупинятиме платежі тоді, коли у неї закінчуватимуться гроші. Ви вважаєте це справедливим? Можливо, першими нехай отримують компенсацію все-таки ті категорії громадян, якими ви так опікуєтесь тут, у залі, розповідаєте, що вони живуть в гуртожитках, бо немає, де жити, і куплять собі житло, а не ті, у кого дача площею 1000 квадратних метрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 268. Позиція комітету. Якщо можна, коротко.

МОВЧАН О.В. Насправді варіантів, чим видавати компенсації, було дуже багато: і будівельні матеріали, і цегла, і будь-що інше. Ми зупинилися саме на такій моделі, бо вона виглядає найбільш вірогідною для якісної реалізації цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 268 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 22.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

Юліє Леонідівно, я за попередню проголосував. Відмітьте.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Це добре. Поправка 271. Це порядок розгляду поданих заяв на компенсацію. Ще раз наполягаю на тому, і про це я написала у своїх поправках, щоб визначити, що заяви пільгових категорій громадян, а саме військових, ветеранів, дітей-сиріт, і тих, кому ми повинні віддати належне, мають розглядатися першими, бо їм це треба найбільше. Інакше – це буде абсолютно несправедливо. Будь ласка, розгляньте цей варіант. Я чесно не розумію, чому ви цю

норму виключили із законопроекту і дали дискретні повноваження комісіям визначати, не враховуючи пільговиків. Чому це було зроблено – незрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 271 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, яка наступна поправка?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Наступна поправка 275. Це розділ щодо подання та розгляду заявки. Комітет пропонує, цитую: «Стаття 5. Черговість розгляду заяв про надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна.

Розгляд заяв про надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна здійснюється у порядку черговості їх надходження у розрізі кожного населеного пункту та способу надання компенсації». Це означає, що комісії дискретно визначатимуть розгляд заяв в залежності, наприклад, від способу компенсації. Якщо ви заявили, що хочете житловий сертифікат, вас розглядають першим, а якщо ви хочете за свій будинок готівку, вас розглядають останнім. Я вважаю, що такі дискретні повноваження...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 275 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, наступна поправка. Про що дискутуємо?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Дискутуємо про те саме – про компенсації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Так от, компенсації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А давайте вгадаю номер поправки. Це поправка 281?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 281. Вона стосується компенсацій. Відповідно до норм цього законопроекту першими компенсації отримуватимуть знову-таки ті, хто, наприклад, проживає, умовно кажучи, в Бучі і попросив житловий сертифікат, а ті, хто проживає, наприклад, в Ірпені і попросив гроші, отримуватимуть останніми. І все це визначатимуть комісії, які діятимуть на базі місцевих органів влади.

Скажіть, чому такі дискретні повноваження, які призводитимуть до зрозумілих корупційних схем, вже закладаються в цей законопроект? Навіщо створювати їх на рівному місці?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 281 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, далі, я дивлюся, поправка 284.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 284. Як і всі інші, вона стосується збору даних про всі житлові і нежитлові об'єкти нерухомості юридичних і фізичних осіб. Я не кажу про виплати, я кажу про збір всієї інформації і занесення її до реєстру, бо вашим законопроектом він передбачається. Житлові і нежитлові об'єкти нерухомості – це однакові збитки. Цим законопроектом ми визначаємо, що спочатку платимо за житловий об'єкт, наприклад, за квартири, а потім – за все інше. Чому ви не хочете включити норму – збір інформації щодо житлових і нежитлових об'єктів, тобто всіх збитків, які є в Україні? Чому це обрізається лише на рівні житла? Це несправедливо, тому що фізична особа могла мати магазинчик, а квартиру – ні. Чому вона не може отримати компенсацію за цей магазинчик?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 284 авторства Клименко Юлії Леонідівни. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 18.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, який номер вашої наступної поправки?

КЛИМЕНКО Ю.Л. У моїй поправці 285 йдеться про цінне рухоме майно. Необов'язково виплачувати за це цінне рухоме майно зараз. Ми знаємо, скільки було знищено господарств, техніки, у тому числі комбайнів, всього іншого, що мали фізичні та юридичні особи. Чому не внести це до реєстру, і нехай вони чекають тих часів, коли ми зможемо забрати гроші у російської федерації і їм компенсувати? Чому ми не даємо можливості фізичним особам зазначити в реєстрі більше своїх збитків, аніж просто квартиру? Це не означає, що ці збитки виплачуватимуться одразу. Це означає, що збитки зафіксовані, ми можемо їх консолювати і подати російській федерації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 285 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Поправка 288.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Так, є потенціал. Весь цей розділ про способи і процедури відшкодування збитків. Там є дуже цікаві деталі, зокрема про те, що

комісія може призупинити розгляд. Скажіть, будь ласка, а чому комісія може призупинити розгляд на свій вибір? Чому комісія, яка відповідно до норм законопроектів отримує всі необхідні документи з реєстрів, може зупинити процес і сказати: знаєте, ми вирішили зупинити розгляд вашої заяви, приходьте через півроку, коли, можливо, ви отримаєте якісь документи, копії, вступите в права спадку?

Тобто комісія дискретно визначає, у кого повний пакет документів, а від когось може вимагати додаткові документи, і тоді призупиняє розгляд, поки вони не будуть надані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 288 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Знов потенціал зникає. Поправку не прийнято.

Будь ласка, Юліє Леонідівно, наступна поправка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправки 302 і 306. Вони про одне й те саме – фізична особа не може отримати інформації про стан своєї заявки, не може вимагати копії документів від комісії. Я не знаю, хто вніс таку поправку. Думаю, це, скоріше, помилка або неправильне трактування. Тому що, якщо комісія не видає копій рішень чи пояснень того, чому вона призупинила розгляд, чи будь-яких інших документів, виникає питання: навіщо комісіям давати такі можливості?

Комісія, ви правильно сказали, пане Мовчан, повинна бути технічною організацією, яка зібрала і автоматично визначила, кому давати, кому не давати. Якщо тут є хоча б якісь дискретні повноваження, це, на жаль, призводить до корупційних схем, що ми бачимо, починаючи від гуманітарки і закінчуючи розподілом грошей на реконструкцію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 302 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 18.

Рішення не прийнято.

І одразу поправка 306. Ви ж доповіли по двох поправках, я правильно розумію?

Поправка 306 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, який номер наступної поправки?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 312. Повертаючись до комісії і способів виплати. Комісія, коли засідає і вирішує, що ось ці люди можуть отримати компенсацію, не знає є в бюджеті кошти чи немає. Вона приймає рішення по черзі, за незрозумілими параметрами (це окрема ситуація). Але, коли комісія прийняла рішення, знаєте, що наступне? Правильно, виконавчий орган відповідно до норм цього законопроекту протягом п'яти днів має затвердити це рішення.

Скажіть, будь ласка, а що робити тим, у кого немає виконкомів, вони розпущені, не знаю, члени не можуть зібратися або відсутні, знаходяться в зоні бойових дій і таке інше. Тобто фактично всі люди чекатимуть, поки виконком збереться і затвердить рішення комісії, бо без затвердженого рішення отримати, наприклад, житловий сертифікат неможливо. Я хочу отримати від пана Мовчана відповідь на це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мовчан, дайте відповідь.

МОВЧАН О.В. Так, відповідно до законодавства, яке регулює діяльність органів місцевого самоврядування під час війни, повноваження виконавчих органів передаються військово-цивільним адміністраціям на місцях. Але це інше законодавство. Ми не регулюємо цього в законопроекті про компенсацію за втрачене житло.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 312 авторства Клименко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Юліє Леонідівно, який номер вашої наступної поправки?

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 323. Пане Мовчан, я хочу вам сказати правду життя, що не в усіх громадах є ВЦА, так само як не в усіх громадах є діюча влада. Ви можете поїхати в Куп'янськ, Харківську область, де виконкоми і депутати розбіглися, і там немає ні ВЦА, ні виконкомів, нічого. І таких громад по Україні, на жаль, багато. Тобто ті громади, які найбільше постраждали від воєнних дій, де найбільша кількість зрадників, будуть у найгірших умовах, тому що процедурно отримати компенсації вони не зможуть.

Тому моя пропозиція, вона не зазначена в цьому законопроекті, але, можливо, ви будете скасовувати цей закон, коли зрозумієте, що він не працює, про те, що інші громади можуть приймати рішення централізовано, на рівні області, тобто обласна комісія може приймати рішення. Бо, якщо віддати це на громади, ми, на жаль, нікуди не зсунемося, і багато в чому воно буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 323 авторства Клименко Юлії Леонідівни. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Шановні колеги, пропоную розглянути завершальну на сьогодні поправку.

Юліє Леонідівно, виберіть будь-яку вашу поправку.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Я вибираю наступну поправку, але це не означає, що вона остання, вірніше, крайня. Поправка 329. Дається повноваження Кабінету Міністрів визначати, розмір виплачуваної компенсації.

Пане Мовчан, я хочу сказати вам як автору законопроекту, це неправильно. Тому що Кабінет Міністрів не може визначати своїм рішенням без якоїсь методології, скільки коштує квадратний метр. У нас в країні є законодавча база, яка дозволяє оцінювати квадратні метри. Ця законодавча база прописана в законі про оцінку, є прекрасний механізм у Фонді держмайна, є прекрасні спеціалісти, які знають, як цим користуватися. Так, треба оцінювачів почистити, тому що там є 32 тисячі незрозумілих компаній, які незрозуміло чим займаються. Але є міжнародні компанії, які цим займаються. Це ж не питання, щоб ми в законі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 329 авторства шановної Юлії Леонідівни Клименко та колег. Комітет її, на жаль, відхилив. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 37.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні не завершено, але на сьогодні ми завершуємо роботу. Дякую всім за плідну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено. Прошу з міркувань безпеки не поширювати інформації щодо його початку.

Віримо в сили оборони України! Разом переможемо! Слава Україні!